Samling af Afgørelser

RETTEN FOR EU-PERSONALESAGERS DOM (plenum)

13. januar 2010*

»Personalesag — tjenestemænd — annullationssøgsmål — ufornødent at træffe afgørelse — erstatningssøgsmål — formaliteten — privilegier og immuniteter — ophævelse af retlig immunitet — fortrolighed i forbindelse med OLAF's undersøgelser — IDOC's undersøgelser — aktindsigt i dokumenter med lægeligt indhold — aktindsigt i personlige aktmapper — disciplinærsag — rimelig frist«

I de forenede sager F-124/05 og F-96/06,

angående de i medfør af artikel 236 EF og 152 EA anlagte sager,

A, tidligere tjenestemand i Europa-Kommissionen, Port-Vendres (Frankrig), først ved advokaterne B. Cambier og L. Cambier, derefter ved advokaterne B. Cambier, L. Cambier og R. Born, og sidst ved advokaterne B. Cambier og A. Paternostre,

sagsøger i sag F-124/05,

G, tidligere tjenestemand i Europa-Kommissionen, Port-Vendres (Frankrig), først ved advokaterne B. Cambier og L. Cambier, derefter ved advokaterne B. Cambier, L. Cambier og R. Born, og sidst ved advokaterne B. Cambier og A. Paternostre,

sagsøger i sag F-96/06,

mod

Europa-Kommissionen ved J. Currall og V. Joris, som befuldmægtigede, bistået af advokat D. Waelbroeck,

sagsøgt,

har

PERSONALERETTEN (plenum)

sammensat af præsidenten, P. Mahoney (refererende dommer), afdelingsformand S. Gervasoni samt dommerne H. Kreppel, H. Tagaras og S. Van Raepenbusch,

justitssekretær: W. Hakenberg,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. april 2009,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

1 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 16. december 2005, der blev registreret som sag F-124/05, har sagsøgeren nedlagt påstand om, dels at navnlig Kommissionens afgørelse af 28. februar 2005 om afvisning af hans anmodning af 22. oktober 2004 om afslutning af den disciplinærsag, der blev indledt mod ham ved afgørelse af 16. januar 2004 (herefter »den anfægtede afgørelse« eller »afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen«), annulleres, dels at Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren erstatning.

2 Ved stævning modtaget i Rettens Justitskontor den 10. august 2006 med telefax (originalstævningen blev indleveret den 17.8.2006), der blev registreret som sag F-96/06, har samme sagsøger nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale ham erstatning som følge af de forskellige fejl, som den angiveligt har begået.

Retsforskrifter

I – *Bestemmelser om privilegier og immuniteter*

3 Artikel 12 i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter af 8. april 1965, som er knyttet til traktaten om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission (EFT 1967 152, s. 13, herefter »protokollen vedrørende privilegier og immuniteter« eller »protokollen«) indeholder følgende bestemmelse:

»Fællesskabernes tjenestemænd og øvrige ansatte skal, uanset deres nationalitet, på hver af medlemsstaternes områder nyde følgende privilegier og immuniteter

a) fritagelse for retsforfølgning for de i embeds medfør foretagne handlinger, herunder mundtlige og skriftlige ytringer, dog med det forbehold, at bestemmelserne i traktaterne dels om reglerne vedrørende tjenestemænds og andre ansattes ansvar over for Fællesskaberne, dels om Domstolens kompetence til at afgøre tvister mellem Fællesskaberne og deres tjenestemænd og øvrige ansatte finder anvendelse. Denne fritagelse gælder også efter tjenesteforholdets ophør.

b) […]«

4 Artikel 18 i protokollen om privilegier og immuniteter har følgende ordlyd:

»Privilegier, immuniteter og lettelser indrømmes Fællesskabernes tjenestemænd og øvrige ansatte udelukkende i Fællesskabernes interesse.

Enhver af Fællesskabernes institutioner skal ophæve den en tjenestemand eller anden ansat tilståede immunitet, såfremt den skønner, at ophævelse af immuniteten ikke strider mod Fællesskabernes interesser.«

5 Artikel 19 i protokollen om privilegier og immuniteter bestemmer:

»Ved anvendelse af denne protokol handler Fællesskabernes institutioner i gensidig forståelse med de pågældende medlemsstaters ansvarlige myndigheder.«

6 Det fremgår af artikel 23, stk. 1, første punktum, i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union, at de privilegier og immuniteter, der tilkommer tjenestemænd, udelukkende er givet i Fællesskabernes interesse.

II – *Bestemmelser om undersøgelser vedrørende bekæmpelse af svig*

7 Tiende betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 af 25. maj 1999 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) (EFT L 136, s. 1), har følgende ordlyd:

»[D]isse undersøgelser bør gennemføres i overensstemmelse med traktaten og især protokollen vedrørende […] privilegier og immuniteter, under overholdelse af vedtægten […], og under fuld respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, specielt for rimelighedsprincippet, den berørte persons ret til at udtale sig om de forhold, der vedrører ham, og for princippet om, at kun forhold, som har beviskraft, kan danne grundlag for en undersøgelse; […]«

8 Artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 1073/1999 bestemmer:

»De oplysninger, der meddeles eller indhentes i forbindelse med interne undersøgelser, uanset i hvilken form det måtte være, er omfattet af tavshedspligt og beskyttet i henhold til de bestemmelser, der gælder for De Europæiske Fællesskabers institutioner.

Oplysningerne må ikke meddeles til andre end dem, der i De Europæiske Fællesskabers institutioner eller i medlemsstaterne i kraft af deres hverv skal have kendskab til dem, eller anvendes til andre formål end til bekæmpelse af svig, bestikkelse og enhver anden ulovlig aktivitet.«

III – *Bestemmelser om disciplinærsager*

9 Det fremgår af vedtægtens artikel 88, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, at hvis der er rejst straffesag mod en tjenestemand på grundlag af samme forhold som dem, der gav anledning til indledning af en disciplinærsag, fastlægges hans retsstilling dog først, når den endelige dom er blevet afsagt af den domstol, der behandler sagen.

10 Artikel 25 i bilag IX til vedtægten gengiver bestemmelserne i vedtægtens artikel 88, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004.

11 I medfør af artikel 1, stk. 1, i Kommissionens beslutning af 28. april 2004, der fastsætter almindelige bestemmelser om gennemførelse af administrative undersøgelser og disciplinærsager (herefter »gennemførelsesbestemmelserne vedrørende administrative undersøgelser og disciplinærsager«), og som på dette punkt gengiver Kommissionens beslutning K(2002) 540 af 19. februar 2002, skal der oprettes et Kontor for Undersøgelser og Disciplinære Foranstaltninger (IDOC).

12 Artikel 2, stk. 1 og 2, i gennemførelsesbestemmelserne vedrørende administrative undersøgelser og disciplinærsager bestemmer:

»1. IDOC foretager administrative undersøgelser. I disse gennemførelsesbestemmelser forstås ved »administrative undersøgelser« alle de handlinger, som udføres af den bemyndigede tjenestemand, og som har til formål at fastlægge de faktiske omstændigheder samt i givet fald at fastslå, om der er sket en tilsidesættelse af de forpligtelser, som Kommissionens tjenestemænd er underlagt.

[…]

2. IDOC kan overlades ansvaret for andre undersøgelser, der har til formål at kontrollere visse faktiske omstændigheder, navnlig inden for rammerne af vedtægtens artikel 24, 73 og 90«.

IV – *Bestemmelser om risikodækning for erhvervssygdomme og ulykker*

13 Vedtægtens artikel 73, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»1. Under de betingelser, der er fastsat i henhold til en af Fællesskabernes institutioner efter fælles aftale og efter udtalelse fra vedtægtsudvalget vedtaget ordning, sikres tjenestemanden fra tiltrædelsesdagen imod risiko for erhvervssygdomme og ulykker. […]«

2. De garanterede ydelser er følgende:

a) […]

b) i tilfælde af vedvarende, total invaliditet:

udbetaling til den pågældende af et engangsbeløb, der er lig med hans årlige grundløn multipliceret med otte, udregnet på grundlag af tjenestemandens månedsløn i de sidste tolv måneder forud for ulykken

c) i tilfælde af vedvarende, delvis invaliditet:

udbetaling til den pågældende af en del af den under litra b) nævnte erstatning, udregnet på grundlag af den tabel, der fastsættes i den i stk. 1 nævnte ordning.

[…]«

14 Den 13. december 2005 indførte fællesskabsinstitutionerne en fælles ordning vedrørende risikodækning for ulykker og erhvervssygdomme for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber, som trådte i kraft den 1. januar 2006 (herefter »dækningsordningen« eller »den nye dækningsordning«). Før dette tidspunkt fandt den fælles ordning om dækning af risikoen for ulykker og erhvervssygdomme hos tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber, senest ændret den 18. juli 1997 (herefter »den gamle dækningsordning«), anvendelse.

15 Den nye dækningsordnings artikel 30 fastsætter følgende overgangsbestemmelser:

»[Den gamle dækningsordning] ophæves.

Den anvendes imidlertid på ethvert udkast til afgørelse, der er vedtaget efter artikel 20, stk. 1, inden den 1. januar 2006 […]«

16 Den nye dækningsordnings artikel 2, stk. 1, definerer ulykke som enhver pludselig begivenhed, der har forvoldt den forsikrede fysisk eller psykisk skade, og som er udløst eller til dels er udløst af faktorer, der er eksterne i forhold til offerets legeme. Den gamle dækningsordnings artikel 2, stk. 1, definerer ulykke som enhver udefra kommende, pludseligt indtrædende, voldelig eller unormal begivenhed eller faktor, som har skadet tjenestemanden fysisk eller psykisk.

17 I henhold til den nye dækningsordnings artikel 11, stk. 1, vurderes graden af vedvarende, total eller delvis, fysisk eller psykisk invaliditet (herefter »graden af fysisk eller psykisk invaliditet«) på grundlag af den europæiske tabel til lægelig evaluering af fysisk og psykisk invaliditet, der er indeholdt i dækningsordningens bilag.

18 Den nye dækningsordnings artikel 11, stk. 2, bestemmer, at i tilfælde af en forsikrets vedvarende, totale invaliditet som følge af en ulykke eller erhvervssygdom er graden af fysisk eller psykisk invaliditet på 100%, og det engangsbeløb, der er fastsat i vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b), udbetales til den forsikrede. Det fremgår af den nye dækningsordnings artikel 11, stk. 3, at i tilfælde af en forsikrets

vedvarende, delvise invaliditet som følge af en ulykke eller erhvervssygdom beregnes det engangsbeløb, der er omhandlet i vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b), og som udbetales til den berørte, på grundlag af den europæiske tabel til evaluering af graden af fysisk og psykisk invaliditet.

19 Den nye dækningsordnings artikel 15 bestemmer, at den forsikrede, som er offer for en ulykke, eller dennes ydelsesberettigede pårørende skal anmelde ulykken til administrationen i den institution, som han tilhører. Ulykkesanmeldelsen skal indeholde detaljerede oplysninger om dato og tidspunkt, årsager til og nærmere omstændigheder ved ulykken samt eventuelt navnene på vidner og ansvarlige tredjemænd. Den skal vedlægges en lægeerklæring, som angiver læsionernes art og de sandsynlige følger af ulykken. Anmeldelsen skal udfærdiges senest ti arbejdsdage efter ulykkesdatoen. Denne bestemmelse gengiver i det væsentlige den gamle dækningsordnings artikel 16.

20 I henhold til den nye dækningsordnings artikel 16, stk. 1, første afsnit, første punktum, skal den tjenestemand, som påberåber sig ordningen på grund af erhvervssygdom, udfærdige en anmeldelse til administrationen inden for en rimelig frist regnet fra sygdommens udbrud eller datoen for den første lægelige konstatering heraf. Denne bestemmelse gengiver den gamle dækningsordnings artikel 17, stk. 1, første afsnit, første punktum.

21 I henhold til den nye dækningsordnings artikel 16, stk. 2, iværksætter administrationen en undersøgelse med henblik på at tilvejebringe alle oplysninger om lidelsens art, dens erhvervsmæssige oprindelse og omstændighederne ved dens opståen. Denne bestemmelse gengiver den gamle dækningsordnings artikel 17, stk. 2, første afsnit.

22 Den nye dækningsordnings artikel 18 bestemmer, at ansættelsesmyndigheden efter proceduren i samme ordnings artikel 20 træffer afgørelse om anerkendelse af, hvorvidt der ligger en ulykke til grund for en hændelse, eller om anerkendelse af en sygdoms erhvervsmæssige oprindelse eller om fastsættelse af graden af vedvarende invaliditet på grundlag af de konklusioner, som er fremlagt af den eller de læger, der er udpeget af institutionerne, og, hvis den forsikrede anmoder herom, efter høring af det lægeudvalg, der er omhandlet i artikel 22 i ordningen. Denne bestemmelse gengiver i det væsentlige den gamle dækningsordnings artikel 19.

23 Den nye dækningsordnings artikel 20 har følgende ordlyd:

»1. Ansættelsesmyndigheden giver, inden den træffer afgørelse efter artikel 18, den forsikrede eller dennes ydelsesberettigede pårørende meddelelse om udkastet til nævnte afgørelse, ledsaget af de konklusioner, som er fremlagt af den eller de læger, institutionen har udpeget. Den forsikrede eller dennes ydelsesberettigede pårørende kan anmode om, at hele lægeerklæringen tilsendes en af dem valgt læge, eller at den fremsendes til dem.

2. Den forsikrede eller dennes ydelsesberettigede pårørende kan inden for en frist på 60 dage anmode om, at det lægeudvalg, der er omhandlet i artikel 22, afgiver udtalelse. I anmodningen om konsultering af lægeudvalget angives navnet på den læge, der repræsenterer den forsikrede eller dennes ydelsesberettigede pårørende, og den vedlægges denne læges erklæring, som præciserer de medicinske konklusioner, der anfægtes over for den eller de læger, der er udpeget af institutionen med henblik på anvendelse af denne ordnings bestemmelser.

3. Er der ved udløbet af denne frist ikke indgivet anmodning om høring af lægeudvalget, træffer ansættelsesmyndigheden afgørelse i overensstemmelse med det meddelte udkast hertil.«

24 I henhold til den gamle dækningsordnings artikel 21 kunne tjenestemanden anmode om, at hele lægeerklæringen blev oversendt til en af ham valgt læge. I modsætning til den nye dækningsordnings artikel 20 gav den gamle dækningsordnings artikel 21 ikke tjenestemanden mulighed for at anmode om, at lægeerklæringen skulle sendes direkte til ham.

25 Den nye dækningsordnings artikel 22, stk. 1, der for så vidt angår lægeudvalgets sammensætning i det væsentlige gengiver den gamle dækningsordnings artikel 23, stk. 1, har følgende ordlyd:

»1. Lægeudvalget består af tre læger, der udpeges således:

— Den første udpeges af den forsikrede eller dennes ydelsesberettigede pårørende.

— Den anden udpeges af ansættelsesmyndigheden.

— Den tredje udpeges af disse to læger i fællesskab.

[…]«

26 Endelig har den nye dækningsordnings artikel 19, stk. 3, følgende ordlyd:

»Afgørelse om fastsættelse af den forsikredes invaliditetsgrad træffes efter læsionernes konsolidering. Følgerne af ulykken eller erhvervssygdommen er konsolideret, når der er sket en stabilisering af helbredssituationen, eller der kun er tale om meget langsom eller meget begrænset bedring. […]

Hvis invaliditetsgraden efter lægebehandlingens ophør endnu ikke kan bestemmes endeligt, skal udtalelsen fra den eller de læger, der er omhandlet i artikel 18, eller eventuelt erklæringen fra det lægeudvalg, der er omhandlet i artikel 22, angive den dato, hvor den forsikredes sag senest skal behandles på ny.«

V – *Bestemmelser om ydelser modtaget i tilfælde af invaliditet*

A – *Vedtægten*

27 Det fremgår af vedtægtens artikel 53, at hvis tjenestemanden efter invaliditetsudvalgets mening opfylder de i artikel 78 fastsatte betingelser, afskediges han med pension uden ansøgning den sidste dag i den måned, i hvilken ansættelsesmyndigheden har fastslået, at tjenestemanden er endeligt uarbejdsdygtig og ikke kan udøve sit hverv.

28 I henhold til vedtægtens artikel 59, stk. 4, kan ansættelsesmyndigheden for den tjenestemand, hvis sygeorlov overstiger 12 måneder inden for en periode på tre år, henvise sagen til invaliditetsudvalget.

29 Vedtægtens artikel 78, stk. 1, har følgende ordlyd:

»[…] den tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig og medfører, at den pågældende er ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i hans ansættelsesgruppe, [er] berettiget til invaliditetsydelse.«

30 Ifølge vedtægtens artikel 78, stk. 3, fastsættes invaliditetsydelsen til 70% af tjenestemandens seneste grundløn.

31 Vedtægtens artikel 78, stk. 4, bestemmer, at invaliditetsydelsen er betinget af, at der betales bidrag til pensionsordningen, beregnet på grundlag af den pågældende ydelse.

32 Det fremgår af vedtægtens artikel 78, stk. 5, at hvis invaliditeten skyldes en erhvervssygdom, afholdes hele bidraget til pensionsordningen, som invaliditetsydelsen er betinget af, af institutionen.

33 Artikel 13, stk. 1, i bilag VIII til vedtægten har følgende ordlyd:

»Såfremt invaliditetsudvalget anerkender, at en tjenestemand, der endnu ikke er fyldt 65 år i det tidsrum, hvor han erhverver pensionsrettigheder, er blevet varigt og totalt invalid og derfor ude af stand til at varetage en stilling inden for sin stillingsgruppe og af den grund må opgive at gøre tjeneste ved Fællesskaberne, har han med forbehold af bestemmelserne i artikel 1, stk. 1, ovenfor i den tid, han er utjenstdygtig, ret til den invaliditetsydelse, der omhandles i artikel 78 i vedtægten.«

B – *Vedtægten i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004*

34 Vedtægtens artikel 53 i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, er identisk med vedtægtens artikel 53.

35 Vedtægtens artikel 78, stk. 1, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, bestemmer:

»[…] den tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig og medfører, at den pågældende er ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i hans ansættelsesgruppe, [er] berettiget til invalidepension.«

36 Ifølge vedtægtens artikel 78, stk. 2, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, udgør invalidepensionen 70% af tjenestemandens grundløn, når invaliditeten skyldes en erhvervssygdom.

37 I henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 3, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, svarer invalidepensionen til den alderspension, som tjenestemanden ville være berettiget til ved det fyldte 65. år, hvis han var forblevet i tjenesten indtil denne alder, når invaliditeten har andre årsager end dem, der nævnes i samme artikels stk. 2.

VI – *Bestemmelser om personlige aktmapper*

38 Vedtægtens artikel 26 har følgende ordlyd:

»Akterne vedrørende den enkelte tjenestemand skal omfatte:

a) samtlige dokumenter, der vedrører hans tjenesteforhold, samt enhver bedømmelse af hans kvalifikationer, indsats eller adfærd

b) tjenestemandens bemærkninger til disse dokumenter.

Alle dokumenter skal registreres, nummereres og indsættes fortløbende; institutionen kan ikke mod en tjenestemand påberåbe sig eller gøre gældende de under litra a) nævnte dokumenter, medmindre tjenestemanden er blevet gjort bekendt med dem, før de blev indsat i akterne.

Ethvert dokuments meddelelse skal bekræftes ved tjenestemandens underskrift eller i mangel heraf ved anbefalet brev til den seneste af tjenestemanden opgivne adresse.

[…]

For hver tjenestemand kan der kun føres én aktsamling.

En tjenestemand har også efter fratræden fra tjenesten ret til at gøre sig bekendt med alle dokumenter i de akter, der vedrører ham og til at tage kopier heraf.

Akterne skal behandles fortroligt og kan kun gennemses i administrationsafdelingens kontorer eller på et sikkert elektronisk medium. De skal dog oversendes til De[n] Europæiske [Unions] Domstol, såfremt der indbringes en sag vedrørende tjenestemanden.«

39 Vedtægtens artikel 26a har følgende ordlyd:

»En tjenestemand har ret til at gøre sig bekendt med sin lægejournal i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat af institutionerne.«

VII – *Bestemmelser om aktindsigt i dokumenter*

40 Artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145, s. 43) bestemmer:

»Institutionerne afslår at give aktindsigt i et dokument, hvis udbredelse ville være til skade for beskyttelsen af:

— […]

— formålet med inspektioner, undersøgelser og revision

medmindre der er en mere tungtvejende offentlig interesse i udbredelsen af dokumentet.«

Sagens faktiske omstændigheder

41 Sagsøgeren er tidligere tjenestemand i lønklasse AD 15. Han tiltrådte sin stilling i Kommissionen i 1979 og beklædte siden forskellige stillinger i denne institution.

42 Fra den 21. december 1995 til juli 1997 var sagsøgeren kabinetschef for Edith Cresson, der var medlem af Kommissionen, idet han overtog stillingen efter F. Lamoureux.

43 Eftersom den foreliggende tvist har sit udspring i faktiske omstændigheder, der fandt sted i Edith Cressons kabinet i denne periode, er det nødvendigt kort at redegøre for disse omstændigheder.

I – *Baggrunden for »Cresson-sagen«*

44 Edith Cresson var medlem af Kommissionen fra den 24. januar 1995 til den 8. september 1999. Kommissionens formand var på daværende tidspunkt Jacques Santer. Edith Cressons portefølje omfattede følgende områder: videnskab, forskning og udvikling, human resources, undervisning, uddannelse og ungdomsanliggender samt Det Fælles Forskningscenter (FFC).

45 Da Edith Cresson tiltrådte tjenesten, var hendes kabinet allerede konstitueret. Ikke desto mindre udtrykte hun ønske om ansættelse af en af sine nære bekendte, René Berthelot, som »personlig rådgiver«. På grund af hans alder – 66 år på tidspunktet for de faktiske omstændigheder – kunne han ikke ansættes som midlertidigt ansat med henblik på at udføre tjeneste som medlem af en kommissærs kabinet. F. Lamoureux, der var Edith Cressons kabinetschef, havde i øvrigt meddelt Edith Cresson, at han, henset til René Berthelots alder, ikke så nogen mulighed for, at Kommissionen kunne ansætte den pågældende. Edith Cresson, der ikke desto mindre ønskede at ansætte René Berthelot som personlig rådgiver, henvendte sig herefter til administrationens tjenestegrene og bad dem undersøge, under hvilke omstændigheder en ansættelse af den pågældende kunne lade sig gøre. René Berthelot blev i sidste ende ansat som gæsteforsker i Generaldirektoratet (GD) for Forskning fra den

1. september 1995, oprindeligt for en periode på seks måneder. Denne periode blev efterfølgende forlænget til slutningen af februar 1997. Den månedlige godtgørelse, som René Berthelot oppebar i sin egenskab af gæsteforsker, blev nedsat med virkning fra april 1996 som følge af en antikumulationsregel med henblik på at tage hensyn til en pension, som han fik udbetalt i Frankrig. Kort tid efter, at denne nedsættelse fandt sted, udstedte Edith Cressons kabinet 13 anvisninger om tjenesterejser fra den 23. maj til den 21. juni 1996 i René Berthelots navn, hvilket medførte en udbetaling på ca. 6 900 EUR til den pågældende. Med virkning fra den 1. september 1996 opnåede René Berthelot en omklassificering fra lønramme II til lønramme I for gæsteforskere. Hans månedsløn på 4 500 EUR steg med ca. 1 000 EUR. Efter at kontrakten med GD for Forskning udløb den 1. marts 1997, blev René Berthelot tilbudt en anden kontrakt som gæsteforsker ved FFC for en periode på ét år, der udløb i slutningen af februar 1998.

46 Efter at flere medlemmer af Europa-Parlamentet havde fremsat påstande mod Edith Cresson, ifølge hvilke hun havde udøvet favorisering ved at ansætte og begunstige to af sine bekendte, gennemførte forskellige organer en række undersøgelser.

47 En uafhængig ekspertgruppe, der den 27. januar 1999 blev nedsat under Europa-Parlamentets og Kommissionens tilsyn, havde til opgave at udarbejde en første beretning, som skulle fastlægge, i hvilket omfang Kommissionen som organ eller en enkelt eller flere kommissærer individuelt var ansvarlig(e) for de nylige eksempler på svig, dårlig forvaltning eller nepotisme, som var kommet frem under Europa-Parlamentets drøftelser. Ekspertgruppen konkluderede bl.a. i sin beretning, som den afgav den 15. marts 1999, at der med sikkerhed var tale om et tilfælde af nepotisme for så vidt angår René Berthelot.

48 Kommissionen fratrådte kollektivt den 16. marts 1999, men fortsatte som Kommission indtil den 8. september 1999.

49 Den 20. juli 1999 indledte OLAF en intern undersøgelse vedrørende vilkårene for René Berthelots ansættelse som gæsteforsker ved Kommissionen. OLAF færdiggjorde sin rapport den 23. november 1999. Det blev fastslået i rapporten, at »eftersom de rapporter og tjenesterejser, der blev udarbejdet og anvist i René Berthelots navn, kan være udtryk for svig og brug af falske dokumenter, vil den [nævnte] rapport blive fremsendt til de kompetente judicielle myndigheder i henhold til bestemmelserne i artikel 10 i forordning nr. 1073/1999«.

50 OLAF-rapporten blev fremsendt til generaldirektøren for GD for Personale og Administration med henblik på eventuelt at indlede en disciplinærsag og til anklagemyndigheden i Bruxelles (Belgien). Rapporten medførte, at der blev indledt flere disciplinærsager mod tjenestemænd og øvrige ansatte i Kommissionen samt en sag om tilbagesøgning af de beløb, der med urette var blevet udbetalt til René Berthelot. Der blev ikke på dette tidspunkt indledt en disciplinærsag mod sagsøgeren.

51 GD for Personale og Administration og IDOC, der var blevet oprettet ved Kommissionens beslutning K(2002) 540 af 19. februar 2002, foretog to supplerende undersøgelser vedrørende René Berthelot, den ene vedrørende GD for Forsknings rolle og den anden vedrørende FFC's indblanding i sagen. Den 22. februar 2002 fremlagde IDOC en supplerende administrativ undersøgelse vedrørende den periode, hvori René Berthelot havde været ansat som gæsteforsker ved GD for Forskning og FFC. Det blev i IDOC's rapport fastslået, at »de hensyn, der ifølge alle de oplysninger og erklæringer, som blev indhentet under den supplerende undersøgelse, syntes at ligge til grund for René Berthelots ansættelse ved Kommissionen, tilsyneladende [var] nødvendige for at sikre, at den pågældende kunne aflønnes for den direkte bistand, som Edith Cresson ønskede at modtage fra ham som personlig rådgiver«.

52 Den 21. januar 2003 besluttede kommissærkollegiet at rette en meddelelse af klagepunkter til Edith Cresson i sammenhæng med en mulig indledning af en procedure i henhold til artikel 213, stk. 2, EF og artikel 126, stk. 2, EA.

53 Den 18. marts 2003 tiltalte undersøgelsesdommeren ved Tribunal de première instance de Bruxelles Edith Cresson, René Berthelot samt otte tjenestemænd og øvrige ansatte ved Kommissionen, herunder sagsøgeren, for bl.a. svig, brug af falske dokumenter, bedrageri eller ulovlig erhvervelse af økonomisk fordel. Kommissionen intervenerede i sagen som civil part i straffesagen ved den belgiske ret den 11. september 2003.

54 Ved kendelse af 30. juni 2004 hævede Chambre du conseil du Tribunal de première instance de Bruxelles sagen mod René Berthelot, idet den lagde anklagemyndighedens mundtlige indstilling til grund, og idet den henviste til begrundelsen i anklagemyndighedens skriftlige indstilling af 3. februar 2004, og frafaldt tiltalen for Tribunal correctionnel. Det blev ved kendelsen navnlig fastslået, at sagens akter uden tvivl gav grundlag for at opretholde tiltalen vedrørende svig og bedrageri, men der var ikke sikre holdepunkter for at udpege én af de tiltalte, der havde været genstand for undersøgelserne i sagen.

55 Kommissionen anlagde den 7. oktober 2004 sag med påstand om, at Domstolen skulle fastslå, at Edith Cresson havde udøvet nepotisme eller i det mindste udvist en udpræget forsømmelighed, der udgjorde en tilsidesættelse af hendes forpligtelser i henhold til artikel 213 EF og 126 EA, og om følgelig at fastslå, at Edith Cresson helt eller delvist skulle fratages retten til pension eller andre tilsvarende fordele.

56 Domstolen fastslog ved dom af 11. juli 2006, Kommissionen mod Cresson (sag C-432/04, Sml. I, s. 6387, herefter »dommen i sagen Kommissionen mod Cresson«), at Edith Cresson havde tilsidesat de forpligtelser, der fulgte med hendes hverv som medlem af Kommissionen i relation til ansættelsen af René Berthelot og dennes ansættelsesvilkår. Hvad imidlertid angik den påstand om fratagelse af retten til pension, som Kommissionen havde nedlagt i forhold til Edith Cresson, fandt Domstolen, at den omstændighed, at det fastslås, at Edith Cresson havde tilsidesat sine forpligtelser, udgjorde en passende sanktion i sig selv, og den pågældende blev derfor ikke idømt en sanktion.

II – *Faktiske omstændigheder vedrørende sagsøgeren*

57 Sagsøgeren var kabinetschef for Edith Cresson fra den 21. december 1995 til juli 1997. I december 1996 blev han udnævnt til en stilling som chefrådgiver i GD for Forskning, som han havde ansøgt om. Han ønskede nemlig at forlade Edith Cressons kabinet, da der siden maj 1996 havde været spændinger imellem dem. Han forlod imidlertid ikke kabinettet før juli 1997, idet Edith Cresson først på dette tidspunkt imødekom ønsket om afskedigelse, da der ikke var udnævnt en kandidat, der kunne træde i hans sted.

58 Den 15. september 1999 blev der foretaget en uformel afhøring af sagsøgeren i forbindelse med OLAF's undersøgelse. Den 17. november 1999 fik han meddelelse om, at han ville blive gjort til genstand for en undersøgelse. Han blev formelt afhørt den 19. november 1999. Det fremgår af OLAF-rapporten af 23. november 1999 for så vidt angår sagsøgeren, at det, henset til en række tjenestemænds delvist samstemmende forklaringer, forekommer sandsynligt, at der blev afholdt et møde på sagsøgerens kontor, i hvilken forbindelse man drøftede, om René Berthelot kunne omklassificeres til lønramme I for gæsteforskere (OLAF-rapportens punkt 4.2.2). Der blev ikke indledt en disciplinærsag mod sagsøgeren som følge af OLAF-rapporten.

59 Den 27. december 2000 bragte Radio-télévision belge francophone (RTBF) en populær udsendelse med titlen »Au nom de la loi«, der indeholdt et indslag vedrørende »Cresson-sagen«. Under en kort passage i udsendelsen blev sagsøgerens navn nævnt, og der blev vist en optagelse af et dokument, som blev præsenteret som referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren.

60 Ved skrivelse af 7. februar 2001 meddelte GD for Personale og Administration sagsøgeren, at Kommissionen havde besluttet at ophæve hans retlige immunitet på grundlag af en begæring herom, som undersøgelsesdommeren, V., ved Tribunal de première instance de Bruxelles fremsatte over for Kommissionens formand den 18. december 2000.

61 Det fremgår af IDOC-rapporten af 22. februar 2002 for så vidt angår sagsøgeren, at en gennemgang af undersøgelsens indhold gav anledning til at antage, at der på et tidspunkt mellem den 21. og den 29. november 1996 blev afholdt et møde på sagsøgerens kontor, hvor man drøftede muligheden for at omklassificere René Berthelot til lønramme I for gæsteforskere (IDOC-rapportens punkt 4.4).

62 Den 18. marts 2003 (jf. præmis 53 ovenfor) blev sagsøgeren tiltalt for at have begået eller medvirket til at begå dels dokumentfalsk, navnlig ved at udstede eller få udstedt 13 anvisninger om tjenesterejser og 13 afregninger for tjenesterejser, idet han på hvert enkelt dokument anbragte eller fik anbragt påtegninger, der ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold, dels bedrageri i forbindelse med godtgørelse af de udgifter, der var forbundet med de i tiltalen omhandlede tjenesterejser. Sagsøgeren modtog meddelelse om tiltalen fra undersøgelsesdommeren den 7. april 2003.

63 Efter at have modtaget meddelelse om tiltalen fik sagsøgeren en depression, der medførte en række sygemeldinger.

64 Den 25. juli 2003 fremsendte sagsøgeren en »anmeldelse om ulykke/erhvervssygdom« til Kommissionen. Denne anmeldelse, der var vedlagt en udtalelse fra sagsøgerens læge, indeholdt ikke en udtrykkelig påstand om, at sagsøgeren havde været udsat for psykisk chikane fra institutionens side.

65 Den 31. juli 2003 bekræftede Kommissionen modtagelsen af sagsøgerens anmeldelse af 25. juli 2003 og oplyste ham om, at en undersøgelse med henblik på at afklare arten af og årsagen til hans lidelse ville blive iværksat.

66 En uge efter at sagsøgeren i september 2003 genoptog sine funktioner efter endt sygeorlov, blev det forskningsprogram, som han var ansvarlig for, »stoppet« efter anmodning fra GD for Personale og Administration. Denne hændelse indebar, at sagsøgeren på ny indgav en sygemelding, der blev forlænget til begyndelsen af januar 2004.

67 Den 16. januar 2004 gav generaldirektøren for GD for Forskning angiveligt sagsøgeren mundtlig meddelelse om, at ansættelsesmyndigheden havde til hensigt at fritage sagsøgeren for tjenesten af tjenstlige grunde i henhold til vedtægtens artikel 50. Kabinetschefen for kommissæren for forskning bekræftede denne oplysning over for sagsøgeren den 20. januar 2004, men dette skridt blev ikke iværksat. Efter at have modtaget denne oplysning fik sagsøgeren på ny konstateret en depression, som medførte, at han måtte sygemelde sig fra den 22. januar 2004 og indtil udgangen af 2004.

68 Ved afgørelse af 16. januar 2004 indledte Neil Kinnock på vegne af ansættelsesmyndigheden i sin egenskab af det kommissionsmedlem, der havde ansvaret for personale og administration og dermed også ansvaret for disciplinærundersøgelser og disciplinærsager, en disciplinærsag mod sagsøgeren, men udsatte samtidigt sagen i henhold til vedtægtens artikel 88, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, indtil den belgiske rets dom i straffesagen var blevet endelig. Ud over tiltalen fremgik det af afgørelsen, at sagsøgeren blev foreholdt, at han dels havde spillet en aktiv rolle som Edith Cressons kabinetschef i forbindelse med den angiveligt ulovlige omklassificering af René Berthelot til lønramme I for gæsteforskere i GD for Forskning, dels havde medvirket ved ansættelsen af René Berthelot som gæsteforsker ved FFC, hvilket angiveligt også var ulovligt.

69 Anklagemyndighedens skriftlige indstilling af 3. februar 2004 (jf. præmis 54 ovenfor) indeholdt bl.a. følgende bemærkninger om tiltalen mod sagsøgeren for dokumentfalsk:

»Der foreligger ingen erklæringer, der direkte eller indirekte angiver, at [sagsøgeren] har optrådt som kabinetschef for [Edith] Cresson. Der foreligger ikke noget bevis, f.eks. i form af en skrivelse eller en underskrift, der gør det muligt at fastslå, at sagsøgeren har deltaget i handlingerne. Sagsøgeren har selv fremhævet de forhold, der godtgør, at anvisningerne om tjenesterejser er falske, idet han har oplyst, at den anden tiltalte (René Berthelot) ankom til Bruxelles hver tirsdag sammen med Edith Cresson i dennes bil og tog af sted igen til Châtellerault (Frankrig) hver torsdag, men disse dage er præcist sammenfaldende med tidspunkterne for de tjenesterejser, der blev fortaget i den modsatte retning […]«

70 Det konkluderes i anklagemyndighedens skriftlige indstilling, at der ikke fandtes beviser mod sagsøgeren for så vidt angår tiltalen for dokumentfalsk og bedrageri.

71 Ved skrivelse af 25. maj 2004 meddelte kontorchefen for Kommissionens Lægetjeneste (Bruxelles) sagsøgeren, at han, henset til dennes sygeorlov, påtænkte at anmode ansættelsesmyndigheden om at indlede en invaliditetsprocedure vedrørende ham, og spurgte samtidigt, om han havde nogen indvendinger i den forbindelse.

72 Ved skrivelse af 23. juni 2004 svarede sagsøgeren, at han ikke ville modsætte sig, at der blev indledt en sådan procedure, såfremt den udelukkende var baseret på vedtægtens artikel 78, stk. 5, der bl.a. vedrører invaliditet, som skyldes en erhvervssygdom.

73 Den 29. juni 2004 meddelte kontorchefen for Lægetjenesten (Bruxelles) sagsøgeren, at han havde noteret sig dennes skrivelse af 23. juni 2004. Han oplyste endvidere, at han ville henlede sagsøgerens opmærksomhed på, at det ikke var muligt at forudse invaliditetsudvalgets konklusioner, navnlig for så vidt angår spørgsmålet, om invaliditeten har en erhvervsmæssig oprindelse, men at invaliditetsudvalget ville undersøge spørgsmålet nærmere.

74 Efter at den belgiske ret den 30. juni 2004 traf afgørelse om ikke at rejse tiltale i straffesagen mod sagsøgeren og de øvrige tiltalte (jf. præmis 54 ovenfor), fremsendte Kommissionen den 13. juli 2004 en skrivelse til sagsøgeren med følgende ordlyd:

»Som bekendt er disciplinærsagen imod Dem stillet i bero i afventning af [kommissær]kollegiets beslutning vedrørende Cresson-sagen.

[…]

Når [den belgiske rets kendelse i straffesagen] ikke længere kan påankes, og når Juridisk Tjeneste har haft lejlighed til at foretage en analyse af kendelsen, vil samtlige spørgsmål vedrørende Edith Cresson blive forelagt [kommissær]kollegiet til afgørelse. Umiddelbart derefter vil de øvrige sager, herunder Deres sag, blive underkastet en fornyet undersøgelse i lyset af den trufne afgørelse, og sagerne vil på ny blive forelagt ansættelsesmyndigheden.«

75 Ved afgørelse af 20. juli 2004 omplacerede ansættelsesmyndigheden med øjeblikkelig virkning sagsøgeren i en nyoprettet stilling som »ledende konsulent for økonomiske anliggender« hos generaldirektøren for GD for Forskning (herefter »afgørelsen om omplacering«). Afgørelsens første afsnit indeholdt en henvisning til gennemførelsen af personalemobilitetspolitikken for ledende personale og i tjenestens interesse.

76 Den 14. oktober 2004 sendte sagsøgeren en klage til ansættelsesmyndigheden, hvorved han anfægtede omplaceringen. Ansættelsesmyndigheden afslog klagen ved afgørelse af 15. marts 2005. Sagsøgeren anlagde ikke sag til prøvelse af denne afgørelse.

77 Den 22. oktober 2004 indgav sagsøgeren i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, en ansøgning om afslutning af disciplinærsagen mod ham. Til støtte for sin ansøgning henviste sagsøgeren til den belgiske rets afgørelse om ikke at rejse tiltale.

78 Den 25. oktober 2004 fremsendte sagsøgeren en ny »anmeldelse om arbejdsulykke og/eller erhvervssygdom«, hvori han anførte, at den depression, han led af, skyldtes samtlige de foranstaltninger, som Kommissionen havde truffet i forhold til ham, hvilket var udtryk for et ønske om at skade og chikanere ham psykisk.

79 Invaliditetsudvalget meddelte sine konklusioner den 29. oktober 2004. Det fremgik heraf, at sagsøgeren var ramt af vedvarende invaliditet, som ansås for fuldstændig og medførte, at han var ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i sin ansættelsesgruppe. Invaliditetsudvalget anførte endvidere, at udvalget ikke på dette stadium udtalte sig om en eventuel sammenhæng mellem den konstaterede invaliditet og sagsøgerens erhvervsmæssige aktivitet, »idet det ville afvente, at de relevante oplysninger blev gjort tilgængelige fra ad hoc-organernes side«.

80 Ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004 blev sagsøgeren med virkning fra den 30. november 2004 afskediget med pension uden ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 53 og indstillet til invaliditetsydelse i overensstemmelse med vedtægtens artikel 78, stk. 3.

81 Den 25. november 2004 bekræftede Kommissionen modtagelsen af sagsøgerens skrivelse af 25. oktober 2004 og oplyste samtidig, at den procedure, der blev indledt i juli 2003 i henhold til vedtægtens artikel 73, næsten var afsluttet. Kommissionen meddelte endvidere sagsøgeren, at som følge af de af ham fremsatte påstande om psykisk chikane ville hans ansøgning om at få sin sygdom anerkendt som erhvervssygdom blive behandlet af IDOC, der sammen med OLAF alene har beføjelser til at udføre administrative undersøgelser.

82 Den 24. december 2004 fremsendte sagsøgeren en skrivelse til Kommissionen, hvori han anmodede denne om at omgøre sin afgørelse om at overlade undersøgelsen til IDOC. Han anførte til støtte for sin anmodning dels den omstændighed, at en sådan undersøgelse blot yderligere ville forlænge den procedure, der allerede havde verseret i næsten to år, dels at IDOC ikke kunne være upartisk. Sagsøgeren anmodede endvidere i skrivelsen Kommissionen om at oplyse, dels om en sådan beslutning kunne påklages i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, dels om Kommissionen endeligt havde udelukket, at han havde været udsat for en arbejdsulykke.

83 Ved skrivelse af 4. februar 2005 svarede Kommissionen sagsøgeren, at afgørelsen om at overdrage hans sag til IDOC ikke kunne påklages, og at sagsøgerens kritik for så vidt angår IDOC's upartiskhed ikke kunne imødekommes. Kommissionen oplyste endvidere over for sagsøgeren, at han ikke havde indgivet en ulykkesanmeldelse, eftersom han i sin anmeldelse af 25. juli 2003 udtrykkeligt havde henvist til den gamle dækningsordnings artikel 17 (om anmeldelse af erhvervssygdom) og ikke nævnte ordnings artikel 16 (om anmeldelse af ulykke).

84 Ved afgørelse af 28. februar 2005 afslog ansættelsesmyndigheden sagsøgerens ansøgning af 22. oktober 2004 om afslutning af disciplinærsagen mod ham. Afgørelsen var begrundet med, at disciplinærsagen og straffesagen var uafhængige af hinanden, og at den omstændighed, at den belgiske ret i straffesagen havde besluttet ikke at rejse tiltale, ikke indebar, at disciplinærsagen også skulle afsluttes. Ansættelsesmyndigheden anførte i øvrigt, at disciplinærsagen mod sagsøgeren fortsat var

stillet i bero som følge af sammenhængen mellem denne sag og det søgsmål, der var anlagt ved Domstolen den 7. oktober 2004, mod Edith Cresson. Afgørelsen om at opretholde berostillelsen af sagsøgerens disciplinærsag var bl.a. begrundet på følgende måde:

»[E]nhver afgørelse om realiteten i Deres sag vil – uanset om en sådan afgørelse vedrører sagens eventuelle videreførelse eller afslutning – ikke være neutral i forhold til den sag, der verserer ved Domstolen mod Edith Cresson, og vil således kunne anses for et forsøg på at udøve utilbørlig indflydelse.

Selv om det bemærkes, at [den sag, der verserer ved Domstolen mod Edith Cresson] ikke har strafferetlig karakter, finder retspraksis vedrørende grundene til at stille en disciplinærsag i bero som følge af en straffesag anvendelse, jf. artikel 25 i vedtægtens bilag IX ([…] vedtægtens artikel 88 [, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004]). [Retten i Første Instans] har nemlig i denne henseende fastslået, at formålet med denne bestemmelse også er, »at den pågældende tjenestemand ikke under straffesagen mod ham stilles ringere, end han ville være, hvis den administrative myndighed ikke havde truffet nogen afgørelse […]« (dom af 19.3.1998, sag T-74/96, Tzoanos mod Kommissionen, Sml. Pers. [I-A, s. 129, og] II, s. 343 […]).«

85 Ved skrivelse af 24. marts 2005 indgav sagsøgeren en tredje »anmeldelse om arbejdsulykke/erhvervssygdom«.

86 Ved skrivelse af 12. maj 2005 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at hans nye anmeldelse, der ikke indeholdt materielle ændringer, ville blive tilføjet hans aktmappe. Det fremgik i øvrigt af skrivelsen til sagsøgeren, at IDOC den 16. marts 2005 havde fremsendt et »indlæg« til afdelingen for forsikring og erhvervssygdomme ved Kontoret for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder (PMO), der gjorde det muligt at afslutte den undersøgelsesprocedure, som var indledt i henhold til den gamle dækningsordnings artikel 17 (herefter »IDOC's indlæg«).

87 Ved skrivelse af 19. maj 2005 anmodede sagsøgeren om en kopi af IDOC's indlæg.

88 Den 20. maj 2005 indgav sagsøgeren en klage over den afgørelse, hvorved der blev givet afslag på hans ansøgning om afslutning af disciplinærsagen.

89 Ved skrivelse af 9. juni 2005 afslog chefen for PMO's afdeling for forsikring og erhvervssygdomme at tilsende sagsøgeren en kopi af IDOC's indlæg i forbindelse med den undersøgelse, som var indledt i henhold til den gamle dækningsordnings artikel 17. Chefen anførte to begrundelser for ikke at imødekomme anmodningen, »før der er truffet videre afgørelse«. For det første udgjorde indlægget et forberedende dokument, som den af institutionen udpegede læge skulle kunne råde over uden at risikere, at udbredelse af dokumentet ville kunne foregribe konklusionen i den rapport, som han havde til opgave at udarbejde. For det andet finder undtagelsen i artikel 4, stk. 2, tredje led, i forordning nr. 1049/2001, der giver institutionerne mulighed for at nægte aktindsigt i et dokument, hvis offentliggørelse kan skade beskyttelsen af formålet med inspektioner, undersøgelser og revision, anvendelse.

90 Ved skrivelse af 29. juni 2005 indgav sagsøgeren den 4. juli 2005 til ansættelsesmyndigheden en ansøgning om erstatning for samtlige de skader, som han havde lidt som følge af de forskellige fejl, som han kritiserer Kommissionen for at have begået.

91 Klagen af 20. maj 2005 blev afslået af ansættelsesmyndigheden den 26. september 2005.

92 Anmodningen af 29. juni 2005 blev afslået ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 10. november 2005. Den 23. januar 2006 indgav sagsøgeren en klage, der var dateret den 19. januar 2006, over sidstnævnte afgørelse. Denne klage blev stiltiende afslået i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, andet afsnit.

93 Efter afgørelsen af 26. september 2005, hvorved sagsøgerens klage af 20. maj 2005 blev afslået (jf. præmis 88 og 91 ovenfor), anlagde sagsøgeren den 16. december 2005 den sag, der blev registreret som sag F-124/05.

94 Der blev afsagt dom i sagen Kommissionen mod Cresson den 11. juli 2006.

95 Som følge af det stiltiende afslag på klagen af 19. januar 2006 (jf. præmis 92 ovenfor) anlagde sagsøgeren den 10. august 2006 den sag, der blev registreret som F-96/06.

96 Den 16. oktober 2006 meddelte Siim Kallas, næstformand i Kommissionen, sagsøgeren, at han efter en grundig gennemgang af dommen i sagen Kommissionen mod Cresson havde besluttet at afslutte disciplinærsagen mod sagsøgeren.

97 Den 16. marts 2007 tilsendte Kommissionen sagsøgeren et udkast til afgørelse om afslag på at anerkende sagsøgerens sygdom som en erhvervssygdom på grundlag af de konklusioner, som den af institutionen udpegede læge havde udarbejdet.

98 Den 3. maj 2007 anmodede sagsøgeren om en udtalelse fra lægeudvalget i medfør af dækningsordningens artikel 22.

99 Den 5. december 2007 afgav lægeudvalget sin udtalelse, hvori den med enstemmighed anerkendte sagsøgerens sygdom som en erhvervssygdom. Konklusionerne i lægeudvalgets udtalelse havde følgende ordlyd:

»1. Som følge af det psykiske chok, som sagsøgeren blev udsat for i forbindelse med udøvelsen af sit erhvervsarbejde den [7. april] 2003, befandt han sig i en tilstand af midlertidig total uarbejdsdygtighed fra den 10. april 2003 og i hvert fald indtil den 31. august 2003.

2. [Sagsøgeren] genoptog efterfølgende arbejdet i to korte perioder, men uden held, og han faldt derfor tilbage i midlertidig total uarbejdsdygtighed, der åbenbart havde forbindelse til det oprindelige sygdomsforløb.

3. På tidspunktet for afslutningen af den lægelige vurdering befinder [sagsøgeren] sig fortsat i en tilstand af midlertidig total uarbejdsdygtighed, og hans situation synes ikke at være konsolideret.

4. [Sagsøgeren] bør igen undersøges inden for en periode på ca. to år på begæring af den part, der tager initiativet hertil.

[…]«

100 Den del af lægeudvalgets udtalelse, der indeholder udvalgets drøftelse, har i øvrigt følgende ordlyd:

»Under disse omstændigheder finder lægeudvalget enstemmigt, at sagsøgerens psykiske tilstand skal anses for foranderlig, og at hans tilstand derfor ikke på nuværende tidspunkt er konsolideret.

Henset til disse omstændigheder finder et enigt lægeudvalg det berettiget, at det anerkendes, at [sagsøgeren] har været mere end 66% uarbejdsdygtig siden [den 18. marts] 2003.«

101 Den 28. marts 2008 sendte chefen for PMO's afdeling for forsikring og erhvervssygdomme en skrivelse til sagsøgeren, hvori han anførte, at han, henset til lægeudvalgets udtalelse af 5. december 2007, kunne anerkende, at den sygdom, som sagsøgeren led af, var en erhvervssygdom. Lægeudvalgets udtalelse af 5. december 2007 blev fremsendt sammen med skrivelsen.

102 Den 8. april 2008 sendte sagsøgeren en skrivelse til chefen for PMO's afdeling for forsikring og erhvervssygdomme, hvori sidstnævnte blev anmodet om hurtigst muligt at tage stilling til anvendelsen af vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b).

103 Den 28. april 2008 svarede chefen for PMO's afdeling for forsikring og erhvervssygdomme sagsøgeren, at eftersom det af lægeudvalgets udtalelse af 5. december 2007 fremgik, at sagsøgerens tilstand endnu ikke var »konsolideret«, og at han på ny skulle undersøges inden for en periode på ca. to år, var det ikke muligt for chefen på dette tidspunkt at tage stilling til anvendelsen af vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b).

104 Den 9. juni 2008 afholdt invaliditetsudvalget et nyt møde, og på grundlag af lægeudvalgets udtalelse af 5. december 2007 konkluderede det, at sagsøgerens invaliditet skyldtes en sygdom, der var af erhvervsmæssig oprindelse.

105 Ved afgørelse af 16. juni 2008, som ophævede og erstattede afgørelse af 8. november 2004, tilkendte ansættelsesmyndigheden på grundlag af invaliditetsudvalgets konklusioner af 9. juni 2008 sagsøgeren en invaliditetsydelse fastsat i overensstemmelse med bestemmelserne i vedtægtens artikel 78, stk. 5, med virkning fra det tidspunkt, fra hvilket sagsøgeren skulle anses for invalid, dvs. den 30. november 2004.

106 Den 18. februar 2009 anlagde sagsøgeren ved Personaleretten et tredje søgsmål, der blev registreret som sag F-12/09, A mod Kommissionen, hvorved han nærmere bestemt nedlagde påstand om dels annullation af Kommissionens afgørelse af 28. april 2008 om ikke at tage stilling til anvendelsen af vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b), dels erstatning for den skade, som han havde lidt som følge af de forskellige fejl, han kritiserede Kommissionen for at have begået i forbindelse med gennemførelsen af proceduren til anerkendelse af hans sygdom som en erhvervssygdom.

Sagens forløb

I – *Sag F-124/05 inden sammenlægningen med sag F-96/06*

107 Ved særskilt dokument indleveret til Personalerettens Justitskontor den 12. april 2006 har Kommissionen i medfør af artikel 114, stk. 1, i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans – der i henhold til artikel 3, stk. 4, i Rådets afgørelse 2004/752/EF, Euratom af 2. november 2004 om oprettelse af en ret for EU-personalesager (EUT L 333, s. 7) finder tilsvarende anvendelse på Personaleretten, indtil dens eget procesreglement træder i kraft – fremsat en formalitetsindsigelse.

108 Ved dokument modtaget i Personalerettens Justitskontor den 12. maj 2006 med telefax (originaldokumentet blev indleveret den 18.5.2006) har sagsøgeren fremsat bemærkninger til formalitetsindsigelsen.

109 Ved kendelse af 29. juni 2006 har Personaleretten forenet formalitetsspørgsmålet med prøvelsen af sagens realitet i medfør af artikel 114, stk. 4, første afsnit, i procesreglementet for Retten i Første Instans.

110 Efter at have truffet afgørelse om at afslutte disciplinærsagen vedrørende sagsøgeren har Kommissionen ved separat dokument indleveret til Personalerettens Justitskontor den 18. oktober 2006 med telefax (originaldokumentet blev indleveret den 19.10.2006) fremsat en begæring om, at der ikke træffes afgørelse i sagen i medfør af artikel 114, stk. 1, i procesreglementet for Retten i Første Instans.

111 Ved dokument modtaget i Personalerettens Justitskontor den 2. november 2006 med telefax (originaldokumentet blev indleveret den 6.11.2006) har sagsøgeren fremsat bemærkninger til begæringen om, at der ikke træffes afgørelse i sagen.

112 Ved kendelse af 22. november 2006 har Personaleretten forenet begæringen om, at der ikke træffes afgørelse, med prøvelsen af sagens realitet i medfør af artikel 114, stk. 4, første led, i procesreglementet for Retten i Første Instans.

113 Kommissionen har fremsendt svarskrift den 8. januar 2007 med telefax (det originale svarskrift blev indleveret den 11.1.2007).

114 Ved kendelse af 27. marts 2007 har Personaleretten i medfør af artikel 77, litra c), i procesreglementet for Retten i Første Instans udsat sagen efter parternes fælles begæring herom indtil afslutningen af den procedure, som sagsøgeren har indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, eller senest den 30. juni 2007. Ved kendelser af 24. juli 2007 og 26. oktober 2007 blev sagen på ny udsat i medfør af samme bestemmelser efter parternes fælles begæring herom indtil afslutningen af den procedure, som sagsøgeren har indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, eller senest henholdsvis den 31. oktober 2007 og den 1. marts 2008.

115 I forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Personaleretten opfordret parterne til at besvare en række skriftlige spørgsmål og til at fremlægge en række dokumenter. Parterne har fulgt denne opfordring fra Personaleretten inden for de fastsatte frister.

116 Den 9. juli 2008 bestemte Personaleretten at henvise sagen til plenum.

II – *Sag F-96/06 inden sammenlægning med sag F-124/05*

117 Kommissionen har fremsendt svarskrift den 20. november 2006 med telefax (det originale svarskrift blev indleveret den 22.11.2006).

118 Ved kendelse af 27. marts 2007 har Personaleretten i medfør af artikel 77, litra c), i procesreglementet for Retten i Første Instans udsat sagen efter parternes fælles begæring herom indtil afslutningen af den procedure, som sagsøgeren har indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, eller senest den 30. juni 2007. Ved kendelser af 24. juli 2007 og 26. oktober 2007 blev proceduren på ny udsat i medfør af samme bestemmelser efter parternes fælles begæring herom indtil afslutningen af den procedure, som sagsøgeren har indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, eller senest henholdsvis den 31. oktober 2007 og den 1. marts 2008.

119 I forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Personaleretten opfordret parterne til at besvare en række skriftlige spørgsmål og til at fremlægge en række dokumenter. Parterne har fulgt denne opfordring fra Personaleretten inden for de fastsatte frister.

120 Den 9. juli 2008 bestemte Personaleretten at henvise sagen til plenum.

III – *De forenede sager F-124/05 og F-96/06*

121 Ved kendelse afsagt af Personalerettens præsident den 22. januar 2009 blev sagerne F-124/05 og F-96/06 forenet med henblik på den mundtlige behandling samt afsigelsen af dommen i henhold til procesreglementets artikel 46.

122 I forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Personaleretten opfordret parterne til at besvare en række skriftlige spørgsmål og til at fremlægge en række dokumenter. Parterne har fulgt denne opfordring fra Personaleretten inden for de fastsatte frister.

Parternes påstande

I – *Sag F-124/05*

123 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Afgørelsen om at afslutte disciplinærsagen annulleres.

— Kommissionens afgørelse af 26. september 2005, hvorved der blev givet afslag på sagsøgerens klage af 20. maj 2005, annulleres.

— Det fastslås, at sagsøgerens ansøgning af 22. oktober 2004 kan antages til realitetsbehandling og er begrundet.

— Det fastslås, at Kommissionen er ansvarlig for de fejl, den har begået ved at vedtage afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen og afgørelsen af 26. september 2005.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren og dennes familie 3 163 602 EUR.

— Det bestemmes, at sagsøgerens identitet udelades fra enhver offentliggørelse i forbindelse med nærværende sag i henhold til artikel 17, stk. 4, i instruks for justitssekretæren ved Retten i Første Instans af 3. maj 1994.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

124 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at det er ufornødent at træffe afgørelse.

— Subsidiært afvisning af sagen.

— Mere subsidiært frifindelse.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser, subsidiært udsættes afgørelsen om sagens omkostninger, indtil der er afsagt dom i den sag, der er registreret som sag F-96/06.

II – *Sag F-96/06*

125 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at Kommissionen er ansvarlig for de fejl, den har begået.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren og dennes familie 3 163 602 EUR.

— Det bestemmes, at sagsøgerens identitet udelades fra enhver offentliggørelse i forbindelse med nærværende sag i henhold til artikel 17, stk. 4, i instruks for justitssekretæren ved Retten i Første Instans af 3. maj 1994.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

126 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Delvis afvisning eller i hvert fald frifindelse.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser.

Retlige bemærkninger

I – *Sag F-124/05*

127 Indledningsvis skal Kommissionens påstand om, at der ikke træffes afgørelse, undersøges.

A – *Parternes argumenter*

128 Kommissionen har støttet sin påstand om, at der ikke træffes afgørelse, på to argumenter. For det første har sagsøgeren som følge af ansættelsesmyndighedens afgørelse af 16. oktober 2006 om at afslutte disciplinærsagen, efter at der blev afsagt dom i sagen Kommissionen mod Cresson, ikke længere interesse i at påstå annullation af afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen. For det andet er erstatningspåstanden i sag F-124/05 i det væsentlige identisk med den erstatningspåstand, der er fremført i sag F-96/06.

129 Sagsøgeren har anført, at han ikke bestrider, at sagen er blevet uden genstand for så vidt angår påstanden om annullation af afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen. Han er derimod af den opfattelse, at erstatningspåstanden fortsat er relevant. Det er sagsøgerens opfattelse, at eftersom sag F-124/05 blev anlagt før sag F-96/06, bør Personaleretten først tage stilling til førstnævnte sag og derefter tage afgørelsen i den pågældende sag i betragtning i forbindelse med afgørelsen i den anden sag.

B – *Personalerettens bemærkninger*

130 Sagsøgerens ansøgning af 22. oktober 2004 havde til formål at få afsluttet disciplinærsagen mod ham. Ved afgørelse af 16. oktober 2006 afsluttede ansættelsesmyndigheden den nævnte sag. Denne afgørelse indebar således, at sagsøgeren opnåede det resultat, han ønskede.

131 Sagsøgeren har i øvrigt anerkendt, at annullationspåstanden er blevet uden genstand som følge af Kommissionens afgørelse om at afslutte den disciplinærsag, der var indledt mod ham. Sagsøgeren må på baggrund af denne tilkendegivelse anses for at have frafaldet annullationspåstanden.

132 Det fremgår af ovenstående, at det ikke længere er fornødent at træffe afgørelse om annullationspåstanden.

133 Erstatningspåstanden har derimod fortsat genstand.

134 Det skal for det første bemærkes, at der i det ottende klagepunkt i det søgsmål, der er registreret som sag F-96/06, henvises til samtlige de anbringender, der er påberåbt i det søgsmål, som er registreret som sag F-124/05, og for det andet, at påstandene i det søgsmål, der er registreret i sag F-96/06, er identiske med erstatningspåstanden i det søgsmål, der er registreret som sag F-124/05.

135 Det bemærkes endvidere, at når et søgsmål er anlagt mellem de samme parter vedrørende samme sagsgenstand og med de samme anbringender som et tidligere anlagt søgsmål, skal det ifølge fast retspraksis afvises (Domstolens dom af 17.5.1973, forenede sager 58/72 og 75/72, Perinciolo mod

Rådet, Sml. s. 511, præmis 3-5, af 19.9.1985, forenede sager 172/83 og 226/83, Hoogovens Groep mod Kommissionen, Sml. s. 2831, præmis 9, og af 22.9.1988, forenede sager 358/85 og 51/86, Frankrig mod Parlamentet, Sml. s. 4821, præmis 12, samt Personalerettens kendelse af 19.9.2006, sag F-22/06, Vienne m.fl. mod Parlamentet, Sml. Pers. I-A-1, s. 101, og II-A-1, s. 377, præmis 12).

136 Uanset den omstændighed, at sag F-124/05 blev registreret før sag F-96/06, og henset til at sag F-124/05 og sag F-96/06 er blevet forenet med henblik på den mundtlige behandling samt afsigelsen af dommen, har Personaleretten imidlertid af retsplejehensyn fundet det mest hensigtsmæssigt ikke at behandle sagsøgerens erstatningspåstand inden for rammerne af det søgsmål, der er registreret som sag F-124/05, men derimod at behandle denne påstand inden for rammerne af det søgsmål, der er registreret som sag F-96/06.

137 Følgelig må Kommissionens påstand om, at det er ufornødent at træffe afgørelse, tages til følge i det hele.

II – *Sag F-96/06*

A – *Formaliteten*

1. Parternes argumenter

138 Under retsmødet har Kommissionen anført, at erstatningspåstanden er fremsat for tidligt, og at den derfor ikke kan antages til realitetsbehandling som følge af den sag, sagsøgeren har anlagt med henblik på at få sin sygdom anerkendt som en erhvervssygdom. Kommissionen har henvist til den dom, der blev afsagt af Retten i Første Instans den 15. december 1999, Latino mod Kommissionen (sag T-300/97, Sml. Pers. I-A, s. 259, og II, s. 1263, præmis 94 og 95), hvorved det blev fastslået, at en tjenestemand for tidligt havde nedlagt påstand om erstatning for en ikke-økonomisk skade som følge af erhvervssygdom med den begrundelse, at det på tidspunktet for sagsanlægget ikke var muligt at vurdere, om den erstatning, som sagsøgeren havde krav på i henhold til vedtægten, var passende. Kommissionen har i det foreliggende tilfælde fremhævet, at det fremgår af lægeudvalgets udtalelse, at det ikke var muligt at fastsætte sagsøgerens invaliditetsgrad, da hans helbredstilstand ikke var konsolideret, og at sagsøgerens tilstand skulle undersøges på ny ca. to år senere. Ifølge Kommissionen var det ikke muligt, før resultatet af en sådan undersøgelse forelå, at fastslå det beløb, som sagsøgeren kunne opnå i medfør af vedtægtens artikel 73, stk. 2. Denne oplysning er imidlertid nødvendig for, at Personaleretten kan afgøre, om den erstatning, som sagsøgeren har opnået i henhold til denne bestemmelse, er tilstrækkelig kompensation for det lidte tab.

139 Sagsøgeren har heroverfor anført, at det ikke er nødvendigt, at lægeudvalget fastsætter invaliditetsgraden, for at ansættelsesmyndigheden kan træffe afgørelse i henhold til vedtægtens artikel 73, stk. 2. Det fremgår nemlig af den nye dækningsordnings artikel 11, stk. 2, at i tilfælde af en forsikrets vedvarende, totale invaliditet som følge af en ulykke eller erhvervssygdom er graden af fysisk eller psykisk invaliditet på 100%, og det engangsbeløb, der er fastsat i vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b), udbetales til den forsikrede. Invaliditetsudvalget fastslog den 29. oktober 2004, at sagsøgeren var ramt af vedvarende, total invaliditet.

140 Sagsøgeren har i øvrigt anført, at Retten i Første Instans i dom af 10. december 2008, Nardone mod Kommissionen (sag T-57/99, Sml. Pers. I-A-2, s. 83, og II-A-2, s. 505), udtalte, at den regel, der blev fastlagt i dommen i sagen Latino mod Kommissionen, ifølge hvilken en eventuel erstatning i anledning af tjenstlige fejl alene udgør et supplement til vedtægtens ordning og kun kan indrømmes, når de beløb, der kan opnås i henhold til vedtægten, ikke er tilstrækkelige, ikke automatisk finder anvendelse. Det er sagsøgerens opfattelse, at den løsning, der er fastsat ved dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, skal finde anvendelse i hans sag, idet den uberettigede forlængelse af den i

henhold til vedtægtens artikel 73 indledte procedure indebar, at sagsøgeren blev fastholdt i den usikre situation, som han i en årrække havde befundet sig i, og var til hinder for, at hans helbredstilstand kunne konsolideres. Kommissionen har imidlertid nægtet at indrømme sagsøgeren en godtgørelse, så længe hans helbredstilstand ikke er i bedring. Sagsøgeren mener, at Kommissionen således har fanget ham i en »ond cirkel«, en »helvedesspiral«, som alene Personaleretten kan bringe til ophør ved at pålægge institutionen at yde erstatning med øjeblikkelig virkning.

141 Kommissionen har over for dette argument anført, at de særlige omstændigheder, der gav anledning til dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, ikke er til stede i det foreliggende tilfælde.

2. Personalerettens bemærkninger

142 Personaleretten skal indledningsvis bemærke, at Kommissionen ikke i svarskriftet vedrørende sag F-96/06 har påberåbt sig, at sagen bør afvises, da den er anlagt for tidligt, men først har fremført dette argument i svarskriftet vedrørende sag F-124/05 med bemærkning om, at dette argument også gør sig gældende i sag F-96/06, og derefter i en skrivelse dateret den 25. februar 2008 som svar på den af Personaleretten trufne foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse i de to sager og endelig under det fælles retsmøde vedrørende de to sager.

143 Den omstændighed, at Kommissionen ikke har fremsat denne afvisningspåstand i svarskriftet vedrørende sag F-96/06, er imidlertid ikke til hinder for, at Personaleretten kan undersøge påstanden under hensyntagen til den præceptive karakter af de betingelser, der skal være opfyldt for at antage sager, som er anlagt i henhold til vedtægtens artikel 90 og 91, til realitetsbehandling (dom afsagt af Retten i Første Instans den 18.12.2008, forenede sager T-90/07 P og T-99/07 P, Belgien og Kommissionen mod Genette, Sml. II, s. 3859, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis). I den foreliggende sag skal der i øvrigt tages hensyn til, at de to sager er blevet forenet (jf. i denne retning Domstolens dom af 18.3.1980, forenede sager 26/79 og 86/79, Forges de Thy-Marcinelle og Monceau mod Kommissionen, Sml. s. 1083, præmis 4), og til den omstændighed, at parterne har haft lejlighed til at føre en kontradiktorisk drøftelse af spørgsmålet under retsmødet, som var fælles for de to sager.

144 I det foreliggende tilfælde er de skader, som sagsøgeren hævder at have lidt, ikke alle skader på hans helbred, og de kan derfor ikke uden videre anses for kompenseret fuldt ud i forbindelse med proceduren til anerkendelse af hans sygdom som erhvervssygdom. Visse af de sagsøgeren anførte klagepunkter vedrører situationer, der kan påføre en tjenestemand en ikke-økonomisk skade, selv hvor der ikke foreligger en erhvervssygdom.

145 Navnlig de mange tilsidesættelser af retten til forsvar, som sagsøgeren har påtalt, kan have påført ham en ikke-økonomisk skade, der ikke er en skade på hans helbred, og som derfor ikke kan kompenseres ved det beløb, der er fastsat i vedtægtens artikel 73.

146 Sagsøgeren har endvidere nedlagt påstand om erstatning for den ikke-økonomiske skade, han angiveligt har lidt som følge af, at den disciplinærsag, der blev indledt mod ham, var urimeligt langvarig.

147 Det må i denne henseende fastslås, at en disciplinærsag stiller tjenestemanden i en usikker situation for så vidt angår dennes fremtidige karriere og nødvendigvis skaber en vis stress og angst hos tjenestemanden. Når denne usikkerhed varer urimeligt længe, øges omfanget af den stress og angst, som tjenestemanden oplever, ud over det acceptable niveau. En urimeligt langvarig disciplinærsag skal således anses for at skabe en formodning for, at den berørte person har lidt en ikke-økonomisk skade.

148 Det er ubestridt, at personer, der befinder sig i en sådan alvorlig og usikker situation, som varer urimeligt længe, reagerer på forskellig vis, f.eks. som følge af deres eventuelle psykiske skrøbelighed. En urimeligt langvarig disciplinærsag kan således resultere i en psykisk lidelse eller, i værste fald, i en egentlig sindslidelse eller en forværring af en eksisterende sindslidelse.

149 Hvad navnlig angår den ikke-økonomiske skade, som kan opstå som følge af den urimeligt langvarige disciplinærsag, skal der sondres mellem på den ene side den ikke-økonomiske skade, som en tjenestemand eller anden ansat lider uafhængigt af en eventuel sygdom, og på den anden side den skade, som forvoldes som følge af en eventuel psykisk sygdom – eller forværring af en sådan sygdom – der skyldes den nævnte procedures urimelige varighed (jf. analogt Personalerettens dom af 2.5.2007, sag F-23/05, Giraudy mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A-1, s. 121, og II-A-1, s. 657, præmis 197-202).

150 En påstand om erstatning for den første type af skade kan antages til realitetsbehandling, uanset på hvilket trin en eventuel procedure, som i øvrigt er indledt af tjenestemanden i henhold til vedtægtens artikel 73, befinder sig.

151 Ifølge retspraksis kan en tjenestemands påstand om erstatning for den økonomiske eller ikke-økonomiske skade, som tjenestemanden har lidt som følge af en erhvervssygdom, generelt ikke antages til realitetsbehandling, så længe den procedure, der er indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, ikke er afsluttet.

152 Det bemærkes i den henseende, at den ordning, der er vedtaget til gennemførelse af vedtægtens artikel 73, omhandler et engangsbeløb i tilfælde af en ulykke eller en erhvervssygdom, uden at det er nødvendigt for den pågældende at bevise en fejl fra institutionens side. Det følger endvidere af retspraksis, at det kun er under omstændigheder, hvor ydelserne efter vedtægtsordningen ikke er tilstrækkelige til at sikre en passende erstatning for den lidte skade, at en tjenestemand er berettiget til at kræve en supplerende erstatning (Domstolens dom af 8.10.1986, forenede sager 169/83 og 136/84, Leussink mod Kommissionen, Sml. s. 2801, præmis 13, og af 9.9.1999, sag C-257/98 P, Lucaccioni mod Kommissionen, Sml. I, s. 5251, præmis 22, dom afsagt af Retten i Første Instans den 14.5.1998, sag T-165/95, Lucaccioni mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 203, og II, s. 627, præmis 71, samt dommen i sagen Latino mod Kommissionen, præmis 94).

153 Det blev derfor fastslået, at den stævning, hvorved en tjenestemand havde nedlagt påstand om erstatning for den skade, han hævdede at have lidt som følge af sin erhvervssygdom, og som var indgivet inden den procedure, der var indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, var afsluttet, blev indgivet for tidligt, eftersom det ikke var muligt på tidspunktet for sagsanlægget at vurdere, om den erstatning, som sagsøgeren havde krav på i henhold til vedtægten, var passende (dommen i sagen Latino mod Kommissionen, præmis 94 og 95).

154 I en nyligt afsagt dom fandt Retten i Første Instans imidlertid, at det ikke automatisk på baggrund af en uafsluttet lægeundersøgelse kunne udledes, at en påstand om erstatning som følge af tjenstlig fejl, som institutionen angiveligt havde begået, var nedlagt for tidligt (jf. i denne retning dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, præmis 56). Det fremgår nemlig af denne dom, at selv om det normalt er hurtigere og forbundet med færre omkostninger for en tjenestemand at føre bevis for, at han i givet fald har ret til en fast godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 73, end at føre bevis for, at de nødvendige betingelser for Fællesskabets pådragelse af erstatning uden for kontraktforhold foreligger, er dette imidlertid ikke altid tilfældet (dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, præmis 56). Det er i lyset af princippet om procesøkonomi, som kræver en afvejning mellem de forskellige faktorer, der foreligger i hvert enkelt tilfælde, at Retten i Første Instans i dommen i sagen Latino mod Kommissionen underlagde antagelsen til realitetsbehandling af et erstatningssøgsmål efter de almindelige regler et krav om, at muligheden for en vedtægtsmæssig erstatning som fastsat i vedtægtens artikel 73 er udtømt (dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, præmis 56).

155 Det skal i denne henseende bemærkes, at i forbindelse med fastlæggelsen og vurderingen af den skade, der er lidt som følge af en erhvervssygdom, skal proceduren til gennemførelse af vedtægtens artikel 73 anses for lex specialis i forhold til de almindelige regler om ansvar uden for kontraktforhold (jf. i denne retning dommen i sagen Giraudy mod Kommissionen, præmis 193-196).

156 I de fleste tilfælde kræver fastlæggelsen af, om der foreligger årsagsforbindelse mellem arbejdets udførelse og den påståede skade, samt vurderingen af skaden, at der foretages en lægeundersøgelse, og det vil således være meningsløst – hvis ikke umuligt – for Unionens retsinstanser at vurdere årsagsforbindelsen og skaden, inden den procedure, der er indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, er afsluttet.

157 Dette er tilfældet i den foreliggende sag, hvorfor den løsning, der er anlagt i dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, ikke kan finde anvendelse.

158 Denne løsning skyldtes procesøkonomiske hensyn begrundet i »de usædvanlige omstændigheder i sagen« (dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, præmis 57). I denne sag var det nemlig ikke nødvendigt at foretage en lægeundersøgelse for at vurdere den ikke-økonomiske skade, som A. Nardone havde lidt, og som skyldtes den omstændighed, at han havde arbejdet under støvede og beskidte forhold (jf. i denne retning dommen i sagen Nardone mod Kommissionen, præmis 98-123).

159 I den foreliggende sag er det derimod nødvendigt at foretage en lægeundersøgelse for at fastlægge omfanget af den fysiske og psykiske skade, der kan tilskrives de vilkår, under hvilke sagsøgeren har udøvet sin erhvervsmæssige beskæftigelse.

160 Afslutningen på den procedure, som sagsøgeren har indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, er desuden formentlig nært forestående, hvilket Kommissionen også anførte under retsmødet. Det fremgår nemlig af lægeudvalgets udtalelse af 5. december 2007, at sagsøgeren inden for ca. to år bør undersøges på ny på begæring af den part, der tager initiativet hertil.

161 Det bemærkes endvidere, at dækningsordningens artikel 19, stk. 3, andet afsnit, bestemmer, at hvis invaliditetsgraden efter lægebehandlingens ophør endnu ikke kan bestemmes endeligt, skal lægeudvalgets udtalelse angive den dato, hvor den forsikredes sag senest skal behandles på ny. Denne bestemmelse må nødvendigvis fortolkes indskrænkende. Hvis lægeudvalget havde mulighed for at udskyde tidspunktet for, hvornår den forsikredes sag skulle genbehandles, ville visse forsikrede nemlig ikke få udbetalt det beløb, der er fastsat i vedtægtens artikel 73, i levende live. En udvidende fortolkning af bestemmelsen vil desuden være i strid med begrebet konsolidering i dækningsordningens artikel 19, stk. 3, hvoraf fremgår, at følgerne af ulykken eller erhvervssygdommen er konsolideret, når der er sket en stabilisering af helbredssituationen, eller der kun er tale om meget langsom og meget begrænset bedring. Begrebet konsolidering udelukker således ikke enhver form for bedring af patientens helbredstilstand, men forudsætter en stabilisering eller en meget langsom bedring.

162 Det følger af det foregående, at procesøkonomiske hensyn i det foreliggende tilfælde indebærer, at den særlige procedure til gennemførelsen af vedtægtens artikel 73 skal være afsluttet.

163 Uden at det er nødvendigt at tage stilling til sagsøgerens kritik af den måde, hvorpå den procedure, der er indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, blev gennemført, herunder kritikken af den manglende anvendelse af den nye dækningsordnings artikel 11, stk. 2, som er nævnt i denne doms præmis 139, skal sagsøgerens påstand, for så vidt som den angår et krav om erstatning for den skade, der er en følge af den erhvervssygdom, han lider af, derfor anses for at være nedlagt for tidligt og må følgelig afvises. Derimod skal sagsøgerens erstatningspåstand, for så vidt som den vedrører den ikke-økonomiske skade, der er uafhængig af den sygdom, han lider af, antages til realitetsbehandling.

B – *Realiteten*

164 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har begået en række fejl, der vidner om, at han har været udsat for psykisk chikane. Det er disse fejl, der har udløst den depression, han lider af, og de gentagne tilbagefald, som førte til, at han blev tilkendt invalidepension. Sagsøgeren har således lidt en økonomisk skade, som udgøres af forskellen mellem hans løn som tjenestemand og hans invaliditetsydelse, samt en særligt byrdefuld ikke-økonomisk skade.

165 Det skal indledningsvis bemærkes, at sagsøgeren i stævningen har nedlagt påstand om, at der udpeges en sagkyndig til at foretage en opgørelse af den økonomiske og ikke-økonomiske skade, han angiveligt har lidt. Sagsøgeren har ikke under retsmødet nævnt denne påstand, men fremlagt en opdateret opgørelse over sine tab, som er opgjort til 3 163 602 EUR. Dette må fortolkes således, at sagsøgeren har frafaldet påstanden om, at der udpeges en sagkyndig.

166 Det er fast retspraksis, at ved pådømmelsen af et af en tjenestemand fremsat krav om erstatning skal flere betingelser være opfyldt, for at Fællesskabet kan ifalde ansvar, idet de handlinger, institutionerne kritiseres for at have begået, skal være ulovlige, der skal være lidt et tab, og der skal være årsagsforbindelse mellem handlingerne og tabet (Domstolens dom af 21.2.2008, sag C-348/06 P, Kommissionen mod Girardot, Sml. I, s. 833, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis, samt dom afsagt af Retten i Første Instans den 6.5.2009, sag T-12/08 P, M mod EMEA, Sml. Pers. I-B-1, s. 31, og II-B-1, s. 159, præmis 98).

167 Det skal i første omgang undersøges, om Kommissionen har gjort sig skyldig i en ansvarspådragende fejl.

1. De fejl, som Kommissionen kritiseres for at have begået

168 Sagsøgeren har fremført otte klagepunkter til støtte for sit erstatningssøgsmål. Han har nærmere bestemt anført:

— Han blev angiveligt uberettiget inddraget i »Berthelot-sagen« (det første klagepunkt).

— De administrative undersøgelser er behæftet med en række mangler og udgør en tilsidesættelse retten til forsvar (det andet klagepunkt).

— OLAF's undersøgelse har indebåret en tilsidesættelse af fortrolighedsprincippet (det tredje klagepunkt).

— Ophævelsen af sagsøgerens retlige immunitet er ulovlig (det fjerde klagepunkt).

— Afgørelsen om at omplacere sagsøgeren er ulovlig (det femte klagepunkt).

— Proceduren til anerkendelse af sagsøgerens sygdom som erhvervssygdom er behæftet med en række ulovligheder (det sjette klagepunkt).

— Invaliditetsudvalgets udtalelse af 29. oktober 2004 er ulovlig (det syvende klagepunkt).

— Iværksættelsen og opretholdelsen af en disciplinærsag mod sagsøgeren var ulovlig (det ottende klagepunkt).

a) Det første klagepunkt om, at sagsøgeren angiveligt uberettiget blev inddraget i »Berthelot-sagen«

Parternes argumenter

169 Sagsøgeren har med det første klagepunkt anført, at han angiveligt fuldstændigt uberettiget blev inddraget i »Berthelot-sagen«. Ved at anse sagsøgeren for at være den hovedansvarlige i »Berthelot-sagen« uden nogen form for bevis, »ved at fremsætte meget alvorlige anklager mod [ham] uden nogen form for begrundelse, ved ikke at videregive væsentlige oplysninger, som sagsøgeren havde fremsat, til de belgiske retsinstanser, ved at ligge inde med disse oplysninger i en længere periode uden at foretage selv mindre undersøgelser for at forsøge at få oplysningerne bekræftet og endvidere ved at indlede en disciplinærsag mod [ham]« har Kommissionen tilsidesat sin omsorgs- og bistandspligt, princippet om god forvaltningsskik og sagsøgerens berettigede forventning samt set bort fra tiende betragtning til forordning nr. 1073/1999, hvoraf fremgår, at kun forhold, som har beviskraft, kan danne grundlag for en OLAF-undersøgelse.

170 Ansættelsesmyndigheden har i afgørelse af 10. november 2005, hvorved den afslog sagsøgerens ansøgning, anført, at de argumenter, som sagsøgeren har fremført i det første klagepunkt, vedrører disciplinærsagens realitet.

171 Over for dette argument har sagsøgeren i stævningen anført, at dette klagepunkt går videre end søgsmålets ottende klagepunkt, som omhandler fejl begået under disciplinærsagen.

Personalerettens bemærkninger

172 I det omfang de argumenter, der er fremført i forbindelse med dette klagepunkt, har tæt sammenhæng med det ottende klagepunkt, hvorved sagsøgeren har kritiseret afgørelsen om at indlede en disciplinærsag mod ham, vil disse argumenter blive undersøgt inden for rammerne af det nævnte klagepunkt.

173 For så vidt som nærværende klagepunkt kan anses for en kritik af den omstændighed, at OLAF- og IDOC-undersøgelserne har omhandlet sagsøgeren, bemærkes, at en institution har en vid skønsmargen i forhold til at indlede og gennemføre administrative undersøgelser under forudsætning af, at der foreligger en rimelig mistanke om, at der er begået en disciplinær forseelse.

174 I det foreliggende tilfælde var sagsøgeren kabinetschef for Edith Cresson, der var medlem af Kommissionen, på det tidspunkt, hvor René Berthelot, der var på sidste løntrin, ulovligt blev omklassificeret til en anden lønramme og, ligeledes ulovligt, ansat ved FFC. Dertil kommer, at visse af de forklaringer, der blev afgivet af tjenestemænd og øvrige ansatte, omhandlede sagsøgeren. T., der er sekretær i FFC, forklarede bl.a., at hun på sagsøgerens udtrykkelige anmodning havde sendt ham et notat om muligheden for at omklassificere René Berthelot til en anden lønramme og eventuelt ansætte ham som gæsteforsker ved FFC.

175 Det var derfor med føje, at OLAF og IDOC i forbindelse med deres undersøgelser vurderede, om sagsøgeren i sin egenskab af kabinetschef havde spillet en rolle i forbindelse med de konstaterede uregelmæssigheder, og hvilken rolle han i givet fald havde spillet.

176 Henset til at der inden for rammerne af »Berthelot-sagen« fandtes omstændigheder, der kunne give anledning til en rimelig mistanke mod sagsøgeren, må klagepunktet for så vidt angår spørgsmålet om at indlede og gennemføre undersøgelser, der omhandler ham, forkastes.

b) Det andet klagepunkt om, at de administrative undersøgelser er behæftet med en række mangler og udgør en tilsidesættelse retten til forsvar

Parternes argumenter

177 Det andet klagepunkt er opdelt i to led. I klagepunktets første led har sagsøgeren anført, at gennemførelsen af de administrative undersøgelser er behæftet med en række mangler og udgør en tilsidesættelse retten til forsvar. I klagepunktets andet led har han kritiseret, at de myndigheder, der har gennemført de administrative undersøgelser, ikke har været upartiske.

178 Sagsøgeren har i forbindelse med klagepunktets første led fremsat følgende argumenter.

179 Sagsøgeren blev for det første »kastet ud i rampelyset«, mens andre personer, der deltog i beslutningen om at omklassificere René Berthelot til en anden lønramme og at ansætte ham ved FFC, ikke blev inddraget i sagen.

180 For det andet udviste de myndigheder, der var ansvarlige for undersøgelserne, ikke den mindste interesse for de tilbud om beviser, som sagsøgeren fremsatte. For det første afslog OLAF at modtage den kalender, som sagsøgeren tilbød at fremsende. For det andet søgte Kommissionen, OLAF og IDOC ikke at få bekræftet det svar, der blev afgivet af L., som var direktør for personale og administration i GD for Forskning, på spørgsmålet om, hvorfor navnene på tre tjenestemænd, der ankom til Breydel-bygningen i Bruxelles for at deltage i et møde, der angiveligt blev afholdt i november 1996, ikke blev registreret i ad hoc-registret. For det tredje afhørte efterforskerne ikke M., der var sekretariatsleder for kabinetschefen på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i sagen. For det fjerde blev der ikke taget hensyn til, at der var modstrid og forskelle mellem en række vidneudsagn.

181 Sagsøgerens ret til forsvar blev for det tredje tilsidesat i forbindelse med, at et hold journalister fra RTBF opnåede tilladelse til at få adgang til OLAF's lokaler og filme fortrolige dokumenter, der direkte implicerede sagsøgeren, og som efterfølgende blev vist under den populære udsendelse med titlen »Au nom de la loi« den 27. december 2000.

182 For det fjerde blev det notat af 18. marts 2002, der indeholdt sagsøgerens bemærkninger, ikke vedlagt den supplerende administrative undersøgelsesrapport af 22. februar 2002.

183 I klagepunktets andet led har sagsøgeren navnlig kritiseret den person, D., der var ansvarlig for gennemførelsen af undersøgelsen, og som for det første i forbindelse med notat af 27. marts 2001 undlod at vedlægge afhøringsrapporten vedrørende sagsøgeren, for det andet i en skrivelse dateret den 23. november 2001 til Edith Cresson anførte, at visse omstændigheder, der var belastende for sagsøgeren, ansås for godtgjorte, og for det tredje undlod at indarbejde sit notat af 18. marts 2002 i den supplerende administrative undersøgelsesrapport af 22. februar 2002.

184 Kommissionen har for det første anført, at princippet om ligebehandling af tjenestemænd ikke kan fortolkes således, at en tjenestemand, som er blevet pålagt sanktioner for at have tilsidesat vedtægtens forpligtelser, for at undgå den sanktion, som han var blevet pålagt, kan gøre gældende, at en anden tjenestemand, som havde tilsidesat de samme forpligtelser, ikke var blevet pålagt sanktioner. Dette princip gælder så meget desto mere i det foreliggende tilfælde, som sagsøgeren ikke er blevet pålagt sanktioner.

185 Kommissionen har for det andet bestridt sagsøgerens påstand om, at der ikke er taget hensyn til de faktiske oplysninger, som han har fremlagt. Undersøgelsesrapporten er nemlig udarbejdet i hypotetiske vendinger, og enhver forskel mellem tjenestemændenes forklaringer omtales i rapporten.

186 Kommissionen har for det tredje anført, at sagsøgerens notat af 18. marts 2002 i det væsentlige gentager de påstande, der er nævnt i hans erklæring af 12. september 2001, der er vedlagt som bilag til IDOC's undersøgelsesrapport. Der var ikke på baggrund af dette notat grundlag for at ændre det rapportudkast, der blev fremsendt til sagsøgeren med henblik på bemærkninger, idet notatet allerede var blevet taget i betragtning i forbindelse med udarbejdelsen af nævnte rapport.

187 Hvad angår klagepunktets andet led har Kommissionen anført, at D. ikke i det notat af 23. november 2001 til Edith Cresson tager parti, men kun gengiver en forklaring. Notatet er derfor ikke udtryk for manglende upartiskhed. For så vidt angår sagsøgerens notat af 18. marts 2002 har Kommissionen henvist til den argumentation, som den har fremsat i forbindelse med klagepunktets første led.

Personalerettens bemærkninger

188 Hvad for det første angår argumentet om, at de andre personer, der deltog i beslutningen om at omklassificere René Berthelot til en anden lønramme og at ansætte ham ved FFC, ikke er blevet inddraget i sagen, bemærkes, at en institution har en vid skønsmargen i forhold til at indlede og gennemføre administrative undersøgelser, under forudsætning af at der foreligger en rimelig mistanke om, at der er begået en disciplinær forseelse (jf. præmis 173 ovenfor).

189 Henset til dels den vide skønsmargen, dels tilstedeværelsen af omstændigheder, der kan give anledning til en rimelig mistanke mod sagsøgeren (jf. præmis 176 ovenfor), kan dennes argument om, at visse tjenestemænd ikke har været genstand for en administrativ undersøgelse, ikke godtgøre, at de mangler eller den tilsidesættelse af retten til forsvar, som er omhandlet i klagepunktets første led, foreligger.

190 Hvad for det andet angår sagsøgerens argument om, at visse af de tilbud om beviser, som han fremsatte, ikke blev taget i betragtning af de myndigheder, som var ansvarlige for undersøgelserne, bemærkes, at han ikke har godtgjort, at de nævnte myndigheder har undladt at medtage i akterne og undersøge de beviser, som han har fremført.

191 Hvad for det tredje angår sagsøgerens argument om, at notatet af 18. marts 2002 ikke blev indarbejdet i IDOC's supplerende administrative undersøgelsesrapport, bemærkes, at dette notat ikke tilvejebringer nogen nye faktiske oplysninger i forhold til sagsøgerens forklaring, der er vedlagt rapporten som bilag. En tjenestemands ret til at udtale sig om forhold, der vedrører ham, indebærer i øvrigt ikke en forpligtelse for efterforskerne til at ændre rapportens konklusioner som følge af de anmodninger, den afhørte tjenestemand fremsætter.

192 For det fjerde må endelig sagsøgerens argumenter om, at de myndigheder, der har ansvaret for undersøgelserne, ikke har været upartiske, forkastes. For det første kan den omstændighed, at den person, D., der var ansvarlig for undersøgelsen, ikke vedlagde sit notat af 27. marts 2001 et referat af høringen af sagsøgeren, ikke godtgøre, at der blev udvist en sådan manglende upartiskhed, eftersom det nævnte referat var vedlagt IDOC's endelige rapport som bilag. For det andet er det forkert at antage – som Kommissionen med rette har fremhævet – at D. i sin skrivelse af 23. november 2001 til Edith Cresson anførte, at visse omstændigheder, der var belastende for sagsøgeren, ansås for godtgjorte. D. udbad sig nemlig i denne skrivelse alene yderligere oplysninger fra det tidligere kommissionsmedlem vedrørende bl.a. den forklaring, som var afgivet af T., der var sekretær i FFC. Hvad for det tredje angår argumentet om, at notatet af 18. marts 2002 ikke blev indarbejdet i IDOC's supplerende administrative undersøgelsesrapport, er det ovenfor anført, at en tjenestemands ret til at udtale sig om de forhold, der vedrører ham, ikke indebærer en forpligtelse for efterforskerne til at ændre rapportens konklusioner som følge af de anmodninger, den afhørte tjenestemand fremsætter.

193 Argumentet om, at Kommissionen angiveligt gav et hold journalister fra RTBF tilladelse til at filme et fortroligt dokument vedrørende sagsøgeren, vil blive behandlet i forbindelse med det tredje klagepunkt om tilsidesættelse af fortrolighedsprincippet i forbindelse med OLAF's undersøgelser, hvori de samme omstændigheder er gjort gældende.

194 Når der bortses fra sidstnævnte argument, som Personaleretten vil behandle i forbindelse med det tredje klagepunkt, kan det ikke tages til følge, at der er sket en tilsidesættelse af retten til forsvar som anført af sagsøgeren i det andet klagepunkt.

c) Det tredje klagepunkt om tilsidesættelse af fortrolighedsprincippet i forbindelse med OLAF's undersøgelser

Parternes argumenter

195 Det tredje klagepunkt vedrører tilsidesættelse af fortrolighedsprincippet i forbindelse med OLAF's undersøgelser. Sagsøgeren har anført, at OLAF og/eller Kommissionen angiveligt i 2000 gav RTBF tilladelse til at få adgang til OLAF's lokaler, hvor virksomheden fik adgang til og mulighed for at filme strengt fortrolige dokumenter vedrørende sagsøgeren. Referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren, der var klassificeret »hemmeligt«, blev således vist den 27. december 2000 under en populær tv-udsendelse med titlen »Au nom de la loi«, der således over for offentligheden satte sagsøgeren i forbindelse med sagen.

196 Kommissionen har i øvrigt tilsidesat sin bistandspligt i forhold til sagsøgeren, idet den ikke har taget det mindste initiativ til at klarlægge, hvem der var ansvarlig for udbredelsen af dokumentet og for at genoprette sagsøgerens ære.

197 Kommissionen har bestridt, at dette klagepunkt kan antages til realitetsbehandling, idet sagsøgeren allerede har fremsat dette klagepunkt i sin klage af 14. oktober 2004 over afgørelsen om omplacering. Den har anført, at ansættelsesmyndigheden afslog denne klage den 15. marts 2005, og sagsøgeren har ikke klaget over denne afgørelse inden for den i vedtægtens artikel 91 fastsatte frist.

198 Kommissionen har subsidiært anført, at klagepunktet er ubegrundet, og at den ikke har givet RTBF tilladelse til at få adgang til dokumenter vedrørende sagsøgeren.

199 Kommissionen har for det første anført, at OLAF inden for rammerne af det almene formål om at informere offentligheden og OLAF's egen kommunikationsstrategi stiller generelle billeder af sine lokaler til rådighed for audiovisuelle medier via en billeddatabase og giver samme medier tilladelse til at tage generelle billeder af OLAF's lokaler uden dog at give adgang til dokumenter eller følsomme områder.

200 Kommissionen har for det andet anført, at referatet af OLAF's afhøring af sagsøgeren blev fremsendt til de strafferetlige myndigheder i Belgien, og at det således ikke er muligt at godtgøre, at Kommissionen har givet journalister fra RTBF adgang til dette dokument, idet det blev fremsendt til organer uden for Kommissionen.

201 Kommissionen har således bestridt, at der er sammenhæng mellem de generelle billeder, der er taget af OLAF's lokaler, og optagelsen af det omhandlede fortrolige dokument. Kommissionen har beklaget lækagen, men bestrider at være ansvarlig herfor og fremhæver samtidig, at bevisbyrden påhviler sagsøgeren.

202 Hvad angår den påståede tilsidesættelse af bistandspligten har Kommissionen anført, at sagsøgeren ikke til Kommissionen har indgivet en anmodning i henhold til vedtægtens artikel 24.

Personalerettens bemærkninger

– Formaliteten vedrørende klagepunktet

203 Det er korrekt, at sagsøgerens klage af 14. oktober 2004, som ansættelsesmyndigheden gav afslag på, hvilket afslag sagsøgeren ikke indbragte for Personaleretten i medfør af vedtægtens artikel 91, nævner udbredelsen af fortrolige dokumenter under tv-udsendelsen den 27. december 2000. I denne klage har sagsøgeren i en sætning nævnt udbredelsen af angiveligt fortrolige dokumenter under udsendelsen »Au nom de la loi« som eksempel på »de mange tilfælde af chikane«, som han angiveligt blev udsat for i forbindelse med »Cresson-sagen«, og i hvilken forbindelse beslutningen om at omplacere ham blot er ét eksempel.

204 Denne klage havde imidlertid alene til formål at få beslutningen om omplacering omgjort. Den havde således ikke til formål at få tilkendt erstatning til sagsøgeren som følge af de fejl, Kommissionen angiveligt begik.

205 En tjenestemand har imidlertid mulighed for at fremsætte det samme anbringende og det samme argument samt mulighed for at påberåbe sig de samme faktiske omstændigheder til støtte for forskellige klager, der adskiller sig fra hinanden i retlig henseende (jf. analogt dom afsagt af Retten i Første Instans den 19.9.2008, sag T-253/06 P, Chassagne mod Kommissionen, Sml. Pers. I-B-1, s. 43, og II-B-1, s. 295, præmis 149).

206 Kommissionens afvisningspåstand må derfor forkastes.

– Klagepunktets berettigelse

207 For at kunne undersøge, om klagepunktet er berettiget, er det nødvendigt først kort at gengive den omtvistede passage i udsendelsen »Au nom de la loi«.

208 Under en kort passage i udsendelsen nævnes sagsøgerens navn, og der vises en optagelse af et dokument, der ved de bemærkninger, der ledsager udsendelsens billeder, præsenteres som referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren.

209 Sagsøgerens navn bliver endvidere nævnt under et interview med H., der er direktør for selskabet H. H. beretter, at han uopfordret henvendte sig til Edith Cressons kabinet for at fremsætte krav om, at kabinettet skulle påtage sig at betale lejen for den lejlighed, som René Berthelot beboede, og som selskabet H. indtil da havde betalt. H. forklarer dernæst, at han til sin overraskelse erfarede, at en ny person havde overtaget stillingen som kabinetschef, og at sagsøgeren i sin egenskab af ny kabinetschef uden videre fik H. vist ud af bygningen med en bemærkning om, at der var tale om en dårlig spøg. Derefter vises nogle billeder fra OLAF's lokaler, og dernæst en kort optagelse af et ulæseligt dokument, som journalisten på følgende måde præsenterede som referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren:

»Afhøringen af [sagsøgeren] fremgår af en undersøgelsesrapport udarbejdet af OLAF. Rapporten bekræfter, at René Berthelot sammen med H. en eller to gange har henvendt sig til Edith Cressons sekretariat.«

210 Udsendelsen gik derefter ind på et andet forhold i sagen.

211 Sagsøgerens navn og et uddrag af referatet af OLAF's afhøring af ham nævnes således kort, uden at han personligt inddrages i sagen.

212 Selv om sagsøgeren ikke personligt blev inddraget i sagen, er det ikke desto mindre beklageligt, at der i forbindelse med den omhandlede udsendelse blev vist et dokument, der ved de bemærkninger, der ledsagede udsendelsens billeder, blev præsenteret som referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren.

213 Det følger af retspraksis, at det i et erstatningssøgsmål tilkommer sagsøgeren at godtgøre, at betingelserne for et ansvar for Den Europæiske Union uden for kontraktforhold er opfyldt. Denne regel kan imidlertid modificeres, når skadetilføjelsen har kunnet have flere forskellige årsager, og den sagsøgte institution ikke har fremlagt bevis, der kan godtgøre, hvilken af disse årsager der er den relevante, skønt den var den bedst egnede til at fremføre beviser i denne forbindelse, således at den tilbageværende usikkerhed må tillægges denne (jf. i denne retning dom afsagt af Retten i Første Instans den 8.7.2008, sag T-48/05, Franchet og Byk mod Kommissionen, Sml. II, s. 1585, præmis 182 og 183).

214 Det kan imidlertid ikke i det foreliggende tilfælde antages, at Kommissionen var bedst egnet til at fremføre beviser, der kunne fastslå årsagen til den opståede lækage. Usikkerheden omkring årsagen til lækagen kan derfor ikke tillægges Kommissionen.

215 Kommissionen har nemlig med rette anført, at den selv og OLAF ikke var de eneste organer, der rådede over referatet fra OLAF's afhøring af sagsøgeren, da referatet var blevet sendt til belgiske myndigheder med henblik på eventuel retsforfølgning.

216 Kommissionen har endvidere anført, at OLAF inden for rammerne af det almene formål om at informere offentligheden og OLAF's egen kommunikationsstrategi stiller generelle billeder af sine lokaler til rådighed for audiovisuelle medier via en billeddatabase og giver samme medier tilladelse til at tage generelle billeder af OLAF's lokaler. Der er således ingen sammenhæng mellem de billeder, der er blevet taget af OLAF's lokaler, og optagelsen af det dokument, der under udsendelsen blev omtalt som referatet af afhøringen af sagsøgeren.

217 Hvad angår klagepunktet om, at Kommissionen har tilsidesat sin bistandspligt, bemærkes i øvrigt, at sagsøgeren ikke har indgivet en anmodning om bistand i henhold til vedtægtens artikel 24. Da der ikke forelå særlige omstændigheder, var Kommissionen desuden ikke forpligtet til af egen drift at yde sagsøgeren bistand. Kun sådanne særlige omstændigheder kan forpligte institutionen til at yde særlig bistand uden særlig ansøgning fra den pågældende, men på sit eget initiativ (Domstolens dom af 12.6.1986, sag 229/84, Sommerlatte mod Kommissionen, Sml. s. 1805, præmis 20, og Personalerettens kendelse af 31.5.2006, sag F-91/05, Frankin m.fl. mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A-1, s. 25, og II-A-1, s. 83, præmis 23 og 24).

218 Klagepunktet vedrørende institutionens tilsidesættelse af sin bistandspligt skal følgelig forkastes.

219 Det følger af det foregående, at det tredje klagepunkt må forkastes som ubegrundet.

d) Det fjerde klagepunkt om, at ophævelsen af sagsøgerens retlige immunitet var ulovlig

Parternes argumenter

220 Sagsøgeren har med dette klagepunkt gjort gældende, at afgørelsen om at ophæve hans retlige immunitet, som han fik meddelelse om den 7. februar 2001, var ulovlig.

221 Sagsøgeren har anført, at en beslutning om at ophæve en tjenestemands immunitet er en alvorlig foranstaltning, og at han derfor burde have været hørt inden beslutningens vedtagelse, hvilket f.eks. skete for så vidt angår W., der var generaldirektør for GD for Industri.

222 Sagsøgeren har i øvrigt gjort gældende, at han ikke fik meddelelse om beslutningen om at ophæve hans retlige immunitet, der var rettet til den belgiske undersøgelsesdommer, og han har således ikke haft mulighed for at vurdere, om beslutningen var tilstrækkeligt begrundet.

223 Endelig har sagsøgeren anført, at beslutningen om at ophæve hans retlige immunitet udsætter ham for forskelsbehandling og udgør magtfordrejning, idet visse personers immunitet blev opretholdt, selv om de var involveret i »Berthelot-sagen«.

224 Kommissionen har heroverfor anført, at institutionerne har pligt til at samarbejde med de strafferetlige myndigheder, og at der ikke i det foreliggende tilfælde fandtes nogen fællesskabsinteresse, det kunne begrunde et afslag på at ophæve sagsøgerens retlige immunitet.

225 Kommissionen har anført, at en tjenestemand ikke skal høres forud for en afgørelse om at ophæve den pågældendes retlige immunitet, idet tjenestemanden kan udøve retten til forsvar i forbindelse med den straffesag, der eventuelt indledes mod ham på grund af denne foranstaltning. Den har anført, at selv hvis det antages, at sagsøgerens påstand vedrørende den forudgående afhøring af generaldirektøren for GD for Industri er korrekt, har denne sag ikke skabt præcedens, således at institutionen systematisk er forpligtet til at høre en tjenestemand, inden den imødekommer en anmodning om ophævelse af immunitet, som er fremsat af en strafferetlig myndighed. Institutionen råder over et skøn i denne henseende.

Personalerettens bemærkninger

226 Det følger af fast retspraksis, at en tjenestemand, som ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet en afgørelse fra ansættelsesmyndigheden, som indeholder et klagepunkt i forhold til ham, ikke kan gøre afgørelsens påståede ulovlighed gældende under en erstatningssag (Domstolens dom af 7.10.1987, sag 401/85, Schina mod Kommission, Sml. s. 3911, præmis 9, og dom afsagt af Retten i Første Instans den 27.6.1991, sag T-156/89, Valverde Mordt mod Domstolen, Sml. II, s. 407, præmis 144).

227 Eftersom sagsøgeren ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet den akt, hvorved hans retlige immunitet blev ophævet, og som han fik meddelelse om ved skrivelse af 7. februar 2001 fra GD for Personale og Administration, er det nødvendigt at undersøge arten af den nævnte akt for at fastslå, om der er tale om en akt, der indeholder et klagepunkt, eller en adfærd, som ikke har karakter af en afgørelse.

228 Personaleretten skal af egen drift undersøge dette spørgsmål, da det vedrører den administrative procedure og søgsmålsfrister.

229 Foranstaltninger med bindende retsvirkninger, som kan berøre en persons interesser ved væsentligt at ændre hans retsstilling, udgør akter, der indeholder et klagepunkt mod en tjenestemand (Domstolens dom af 14.2.1989, sag 346/87, Bossi mod Kommissionen, Sml. s. 303, præmis 23).

230 Det er fastslået i retspraksis, at de privilegier og immuniteter, som ifølge protokollen er indrømmet De Europæiske Fællesskaber, kun har en funktionel karakter, idet de har til formål at undgå, at der opstilles hindringer for Fællesskabernes funktion og uafhængighed. De er dog udtrykkeligt tillagt tjenestemændene og de øvrige ansatte i Fællesskabets institutioner. Den omstændighed, at privilegierne og immuniteterne er fastsat i Fællesskabets offentlige interesse, begrunder, at der er givet institutionerne beføjelse til i givet fald at ophæve immuniteten, men betyder ikke, at disse privilegier og immuniteter er tillagt Fællesskaberne og ikke direkte er tillagt dettes tjenestemænd og øvrige ansatte. Protokollen skaber derfor en subjektiv ret til fordel for disse personer (jf. dom afsagt af Retten i Første Instans den 15.10.2008, sag T-345/05, Mote mod Parlamentet, Sml. II, s. 2849, præmis 27 og 28).

231 Den retlige immunitet, der er fastsat i artikel 12 i protokollen vedrørende privilegier og immuniteter, beskytter tjenestemænd og øvrige ansatte mod retsforfølgning fra myndighederne i medlemsstaterne for de i embeds medfør foretagne handlinger. En beslutning om at ophæve en tjenestemands eller en anden ansats immunitet ændrer vedkommendes retsstilling alene som følge af, at denne beskyttelse ophæves, idet den indebærer, at den pågældende igen får samme retsstilling, som gælder for personer, der er omfattet af medlemsstaternes almindelige retsregler, således at der kan iværksættes de foranstaltninger over for den pågældende, som er fastsat i de almindelige retsregler, navnlig tilbageholdelse og retsforfølgning, uden at det er nødvendigt at anvende nogen mellemkommende regler (jf. analogt dommen i sagen Mote mod Parlamentet, præmis 34).

232 Det skøn, som tilkommer de nationale myndigheder, efter at immuniteten er ophævet, til at genoptage eller frafalde retsforfølgningen af tjenestemanden eller den ansatte, er uden betydning for, om dennes retsstilling er direkte berørt, da de retsvirkninger, som er knyttet til afgørelsen om ophævelse af immuniteten, er begrænset til en ophævelse af den beskyttelse, som den pågældende var berettiget til på grund af sin status som tjenestemand eller anden ansat, der ikke indebærer iværksættelse af yderligere foranstaltninger (jf. analogt dommen i sagen Mote mod Parlamentet, præmis 35).

233 Det følger heraf, at Kommissionens beslutning om at ophæve sagsøgerens retlige immunitet udgør en akt, der indeholder et klagepunkt mod sagsøgeren.

234 Da sagsøgeren ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet beslutningen om at ophæve hans retlige immunitet, kan han ikke længere gøre afgørelsens ulovlighed gældende under en erstatningssag.

235 Følgelig må det fjerde klagepunkt afvises.

e) Det femte klagepunkt om, at afgørelsen om at omplacere sagsøgeren er ulovlig

Parternes argumenter

236 Ifølge sagsøgeren er afgørelsen om omplacering ikke tilstrækkeligt begrundet, den er ikke i tjenestens interesse, og den udgør en skjult disciplinær sanktion.

237 Kommissionen har bestridt, at klagepunktet kan antages til realitetsbehandling. Beslutningen om omplacering blev nemlig påklaget den 14. oktober 2004, og denne klage blev afslået ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 15. marts 2005. Sagsøgeren har imidlertid ikke anfægtet denne afgørelse inden for den i vedtægtens artikel 91 fastsatte frist.

238 Kommissionen har subsidiært anført, at beslutningen om omplacering er truffet i tjenestens interesse, og at institutionerne i forbindelse med organisationen af deres tjenestegrene råder over en vid skønsbeføjelse.

Personalerettens bemærkninger

239 Som nævnt ovenfor i forbindelse med det fjerde klagepunkt kan en tjenestemand, som ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet en afgørelse fra ansættelsesmyndigheden, som indeholder et klagepunkt i forhold til ham, ikke gøre afgørelsens påståede ulovlighed gældende under en erstatningssag.

240 I det foreliggende tilfælde indgav sagsøgeren den 19. oktober 2004 en klage dateret den 14. oktober 2004 på grundlag af vedtægtens artikel 90 til prøvelse af den afgørelse om omplacering, der vedrørte ham, men han anlagde ikke sag i henhold til vedtægtens artikel 91, efter at ansættelsesmyndigheden ved afgørelse af 15. marts 2005 afslog hans klage.

241 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke kan gøre den påståede ulovlighed vedrørende afgørelsen om omplacering gældende under nærværende erstatningssag.

242 Følgelig må det femte klagepunkt afvises.

f) Det sjette klagepunkt om de uregelmæssigheder, som den i henhold til vedtægtens artikel 73 indledte procedure er behæftet med

243 Dette klagepunkt kan opdeles i to led. Dets første led vedrører afgørelsen om at se bort fra formodningen om, at sagsøgeren var udsat for en arbejdsulykke, og det andet led vedrører beslutningen om at overlade det til IDOC at foretage en supplerende undersøgelse.

244 Ved skrivelser fremsendt til Personaleretten og under retsmødet har sagsøgeren gjort gældende, at den procedure, der var indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, var behæftet med uregelmæssigheder. Han har navnlig gjort gældende, at Kommissionen fangede ham i en »ond cirkel«, en »helvedesspiral«. Dels indebar den uberettigede forlængelse af den i henhold til vedtægtens artikel 73 indledte procedure, at han blev fastholdt i den usikre situation, som han i en årrække havde befundet sig i, og som var til hinder for, at hans helbredstilstand kunne konsolideres, dels nægtede Kommissionen at indrømme ham en godtgørelse, så længe hans helbredstilstand ikke var konsolideret.

245 Det bemærkes, at selv om artikel 48, stk. 2, første afsnit, i procesreglement for Retten i Første Instans, der finder tilsvarende anvendelse, er til hinder for fremsættelsen af nye anbringender under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne, skal et anbringende, der er en uddybning af et tidligere fremsat anbringende, imidlertid admitteres (Domstolens dom af 26.4.2007, sag C-412/05 P, Alcon mod KHIM, Sml. I, s. 3569, præmis 38).

246 I det foreliggende tilfælde støttes de yderligere kritikpunkter, som sagsøgeren har fremsat, ikke på retlige eller faktiske omstændigheder, der er kommet frem under sagens behandling, og eftersom de alene er fremsat i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt en påstand om erstatning for en skade skal afvises, fordi den er fremsat for tidligt, kan de ikke anses for at udgøre en tilføjelse til det sjette klagepunkts to led eller andre af de klagepunkter, som er fremført tidligere.

247 Sagsøgeren har i øvrigt den 18. februar 2009 anlagt et tredje søgsmål, der er registreret som sag F-12/09, hvorved han nærmere bestemt har nedlagt påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 28. april 2008 om ikke at tage stilling til anvendelsen af vedtægtens artikel 73, stk. 2, litra b), og påstand om erstatning for den skade, som han har lidt som følge af de forskellige fejl, han kritiserer Kommissionen for at have begået i forbindelse med gennemførelsen af proceduren til anerkendelse af hans sygdom som en erhvervssygdom, herunder den uberettigede forlængelse af nævnte procedure.

248 Disse kritikpunkter må derfor afvises i nærværende sag med den konsekvens, at det alene påhviler Personaleretten at undersøge de to led i klagepunktet, der er fremsat i stævningen.

Klagepunktets første led om den angiveligt uberettigede udelukkelse af formodningen om en arbejdsulykke

– Parternes argumenter

249 Sagsøgeren har gjort gældende, at han allerede i sin første anmeldelse af 25. juli 2003 og derefter systematisk under hele proceduren har anført, at han led af en erhvervssygdom og/eller havde været udsat for en arbejdsulykke. Kommissionen har imidlertid ikke undersøgt, om han har været udsat for en arbejdsulykke.

250 Kommissionen har heroverfor anført, at henset til sagens omstændigheder og sagsøgerens anmeldelser var det med rette, at den indledte en procedure til anerkendelse af en sygdom som en erhvervssygdom og ikke en arbejdsulykke.

– Personalerettens bemærkninger

251 Den gamle dækningsordnings artikel 2 i den affattelse, der var gældende på det tidspunkt, da sagsøgeren indgav sine anmeldelser, definerer ulykke som enhver udefra kommende, pludseligt indtrædende, voldelig eller unormal begivenhed eller faktor, som har skadet tjenestemanden fysisk eller psykisk.

252 Det fremgår af den gamle dækningsordnings artikel 16, at den tjenestemand, som udsættes for en ulykke, eller dennes successorer skal anmelde ulykken til administrationen i den institution, som han tilhører. Ulykkesanmeldelsen skal detaljeret oplyse dato og tidspunkt for, årsager til og nærmere omstændigheder ved ulykken samt eventuelt navnene på vidner og ansvarlige tredjemænd. Den skal vedlægges en lægeerklæring, som angiver kvæstelsernes art og de sandsynlige følger af ulykken. Erklæringen skal udfærdiges inden ti arbejdsdage efter ulykkesdatoen.

253 I henhold til den gamle dækningsordnings artikel 17, stk. 1, første afsnit, første punktum, skal den tjenestemand, der anmoder om, at ordningen skal finde anvendelse på ham på grund af erhvervssygdom, udfærdige en anmeldelse til administrationen inden en rimelig frist, regnet fra sygdommens udbrud eller datoen for den første lægelige konstatering heraf.

254 Den 25. juli 2003 sendte sagsøgeren en skrivelse til Kommissionen, hvori han erklærede, at han led af en svær depression. Brevet havde følgende overskrift: »Anmeldelse af ulykke/erhvervssygdom ([den gamle dækningsordnings] artikel 17)«.

255 Den 25. oktober 2004 tilsendte sagsøgeren Kommissionen en ny anmeldelse, hvoraf fremgik, at han led af en svær depression som følge af den psykiske chikane, han angiveligt havde været udsat for. Brevets overskrift var udfærdiget som følger: »[…] Anerkendelse af min helbredstilstand som erhvervssygdom og/eller arbejdsulykke – konsekvenserne for gennemførelsen af de procedurer, der er fastsat i vedtægtens artikel 73 og 78 […]«.

256 Det må fastslås, at selv om både begreberne ulykke og erhvervssygdom omtales i sagsøgerens anmeldelse af 25. juli 2003, henvises der i anmeldelsen udtrykkeligt til den gamle dækningsordnings artikel 17 vedrørende proceduren til anerkendelse af en sygdom som erhvervssygdom og ikke til ordningens artikel 16 om anerkendelse af en begivenheds karakter af ulykke. Sagsøgeren redegjorde i anmeldelsen for den depression, han led af, dvs. at der var tale om en sygdom.

257 Selv om både begreberne ulykke og erhvervssygdom fremgår af overskriften på sagsøgerens anmeldelse af 25. oktober 2004, henvises der i denne anmeldelse på ny til den depression, som han led af.

258 Henset til selve indholdet af sagsøgerens anmeldelser var det derfor med rette, at Kommissionen fandt, at sagsøgerens anmeldelser ikke havde til formål at få anerkendt en begivenheds karakter af ulykke, men derimod at få anerkendt den sygdom, han led af, som erhvervssygdom. Det var endvidere med rette, at Kommissionen som konsekvens heraf indledte en procedure til anerkendelse af den nævnte lidelse som en erhvervssygdom.

259 Klagepunktets første led må derfor forkastes som ubegrundet.

Klagepunktets andet led om uregelmæssigheder i forbindelse med proceduren for IDOC

– Den angiveligt ulovlige forelæggelse af sagen for IDOC

260 Sagsøgeren har anført, at beslutningen om at forelægge sagen for IDOC var ulovlig, uanset om den blev vedtaget på grundlag af artikel 2, stk. 1, eller artikel 2, stk. 2, i gennemførelsesbestemmelserne vedrørende administrative undersøgelser og disciplinærsager. Hvad angår den førstnævnte bestemmelse har sagsøgeren anført, at en undersøgelse, der har til formål at fastslå, om der er sket en tilsidesættelse af de forpligtelser, som Kommissionens tjenestemænd er underlagt, ikke er til nogen nytte med henblik på ud fra et lægeligt synspunkt at vurdere, om den lidelse, han har, udgør en erhvervssygdom. Hvad angår den anden bestemmelse har sagsøgeren anført, at de faktiske omstændigheder, som han har påberåbt sig for at godtgøre, at han blev udsat for psykisk chikane, ikke kunne bestrides og således ikke fordrede supplerende undersøgelser.

261 Kommissionen har anført, at afgørelsen om at forelægge sagen for IDOC blev truffet på grundlag af artikel 2, stk. 2, i gennemførelsesbestemmelserne vedrørende administrative undersøgelser og disciplinærsager som følge af de påstande om psykisk chikane, som sagsøgeren fremsatte i skrivelse af 25. oktober 2004. I forbindelse med den undersøgelse, der blev indledt i henhold til vedtægtens artikel 73, til anerkendelse af sagsøgerens sygdom som erhvervssygdom, var det nemlig nødvendigt at undersøge, om institutionen havde handlet fejlagtigt.

262 Det bemærkes, at i henhold til artikel 2, stk. 2, i gennemførelsesbestemmelserne vedrørende administrative undersøgelser og disciplinærsager kan IDOC overlades ansvaret for at foretage undersøgelser, herunder navnlig inden for rammerne af vedtægtens artikel 73.

263 Det er i retspraksis blevet fastslået, at formålet med en administrativ undersøgelse i medfør af vedtægtens artikel 73 er på objektiv vis at tilvejebringe alle de oplysninger, der kan gøre det muligt at fastslå lidelsens erhvervsmæssige oprindelse samt omstændighederne ved dens opståen. Såfremt den berørte tjenestemands arbejdsbetingelser er genstand for overvejelser om den erhvervsmæssige oprindelse af den sygdom, han lider af, skal undersøgelsen indeholde en objektiv og detaljeret analyse både med hensyn til den pågældendes arbejdsbetingelser og sygdommen som sådan (jf. dom afsagt af Retten i Første Instans den 3.3.2004, sag T-48/01, Vainker mod Parlamentet, Sml. Pers. I-A, s. 51, og II, s. 197, præmis 129).

264 I det foreliggende tilfælde blev proceduren til anerkendelse af sagsøgerens depression som erhvervssygdom indledt den 31. juli 2003 på grundlag af vedtægtens artikel 73 som følge af den anmeldelse, han indgav den 25. juli 2003, og den 25. oktober 2004 sendte sagsøgeren en ny anmeldelse til Kommissionen, hvori han anførte, at den depression, han led af, skyldtes den psykiske chikane, som han var blevet udsat for.

265 Det var således berettiget, at institutionen foretog en udtømmende undersøgelse vedrørende både sagsøgerens sygdom og hans arbejdsbetingelser.

266 Det var således med rette, at Kommissionen efter at have modtaget sagsøgerens skrivelse af 25. oktober 2004 overlod det til IDOC at foretage en administrativ undersøgelse vedrørende de arbejdsbetingelser, under hvilke sagsøgeren havde udøvet sine funktioner, med henblik på at fastslå, om han faktisk havde været udsat for psykisk chikane.

267 Sagsøgerens argument må derfor forkastes som ubegrundet.

– IDOC's påståede mangel på upartiskhed

268 Sagsøgeren har gjort gældende, at IDOC ikke var upartisk og uafhængig og derfor ikke kunne gennemføre en administrativ undersøgelse, idet visse af IDOC's medarbejdere stod bag de handlinger, som sagsøgeren opfattede som psykisk chikane.

269 Kommissionen har heroverfor anført, at sagsøgerens påstand ikke gør det muligt klart at identificere begivenhederne og de ansvarlige personer.

270 Personaleretten finder, at klagepunktet om IDOC's mangel på upartiskhed må forkastes som ubegrundet, da sagsøgeren ikke har tilvejebragt tilstrækkeligt klare oplysninger vedrørende de personer, der angiveligt skulle have kompromitteret kontorets upartiskhed. Det må i denne henseende fastslås, at den omstændighed, at IDOC udarbejdede en rapport, hvis konklusioner sagsøgeren ikke var enig i, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at godtgøre, at kontoret ikke har været upartisk.

– Afslaget på at tilsende sagsøgeren en kopi af IDOC's indlæg

271 Sagsøgeren har kritiseret, at ansættelsesmyndigheden har støttet sig på IDOC's indlæg af 16. marts 2005 og samtidig ved skrivelse af 9. juni 2005 afvist at fremsende indlægget til sagsøgeren.

272 Kommissionen har heroverfor anført, at afslaget på at tilsende sagsøgeren en kopi af IDOC's indlæg var berettiget af to grunde. For det første udgør indlægget inden for rammerne af den procedure, der er fastsat i dækningsordningen, et forberedende dokument, som den af institutionen udpegede læge skal kunne råde over uden at risikere, at udbredelse af dokumentet vil kunne foregribe lægeerklæringens konklusion. For det andet finder undtagelsen i artikel 4, stk. 2, tredje led, i forordning nr. 1049/2001, der giver institutionerne mulighed for at afslå at give aktindsigt i et dokument, hvis udbredelse ville være til skade for beskyttelsen af formålet med inspektioner, undersøgelser og revision, anvendelse.

273 Personaleretten gør indledningsvis for alle tilfældes skyld opmærksom på, at såfremt argumentet om, at der blev givet afslag på at fremsende IDOC's indlæg af 16. marts 2005, skal anses for at anfægte lovligheden af den beslutning, som chefen for PMO's afdeling for forsikring og erhvervssygdomme traf den 9. juni 2005, og hvorved det blev afslået at tilsende sagsøgeren en kopi af det nævnte indlæg – en beslutning, som udgør en akt, der ikke giver sagsøgeren medhold – må et sådant argument afvises. Som nævnt i forbindelse med det fjerde klagepunkt kan en tjenestemand, som ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet en afgørelse, som indeholder et klagepunkt i forhold til ham, nemlig ikke gøre afgørelsens påståede ulovlighed gældende under en erstatningssag.

274 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren imidlertid kritiseret, at Kommissionen vedvarende har fastholdt, at sagsøgeren ikke kunne få adgang til dokumentet, selv om den har påberåbt sig dokumentet over for ham. Argumentet skal derfor forstås således, at sagsøgeren bestrider lovligheden af administrationens adfærd. Argumentet kan følgelig antages til realitetsbehandling til støtte for erstatningspåstanden.

275 Det fremgår af vedtægtens artikel 26, at der vedrørende hver tjenestemand skal oprettes en personlig aktmappe, der omfatter samtlige dokumenter, der vedrører hans tjenesteforhold, samt enhver bedømmelse af hans kvalifikationer, indsats eller adfærd og endvidere tjenestemandens bemærkninger til disse dokumenter. Institutionen kan ikke mod en tjenestemand påberåbe sig eller gøre sådanne dokumenter gældende, medmindre tjenestemanden er blevet gjort bekendt med dem, før de blev indsat i akterne. Ifølge retspraksis har disse bestemmelser til formål at sikre tjenestemandens ret til forsvar (jf. Domstolens dom af 28.6.1972, sag 88/71, Brasseur mod Parlament, Sml. s. 499, præmis 11, af 7.10.1987, sag 140/86, Strack mod Kommissionen, Sml. s. 3939, præmis 7, og af 1.10.1991, sag C-283/90 P, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. I, s. 4339, præmis 20 og 21).

276 For så vidt angår adgangen til dokumenter af lægeligt indhold under en sag om anerkendelse af en erhvervssygdom, er der ved dækningsordningen fastsat en særlig fremgangsmåde, der dels omfatter oversendelse til den af tjenestemanden valgte læge af hele den lægeerklæring, der ligger til grund for den afgørelse, som ansættelsesmyndigheden forventer at træffe, såfremt tjenestemanden har anmodet herom, efter at han har modtaget underretning om det udkast til beslutning, der er omhandlet i dækningsordningens artikel 21, dels forelæggelse af sagen for et lægeudvalg, som den af tjenestemanden udpegede læge er medlem af (jf. dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 9, og i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 22).

277 Det er nemlig til værn for tjenestemandens rettigheder nødvendigt, at der gives ham adgang til dokumenter med lægeligt indhold (jf. dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 10). Den retstilling, der hermed gives til tjenestemanden, skal imidlertid forenes med iagttagelsen af den lægelige tavshedspligt, som tvinger enhver læge til at vurdere, om det er forsvarligt at meddele de mennesker, som han behandler eller undersøger, arten af deres eventuelle sygdomme (dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 11 og den deri nævnte retspraksis). Idet dækningsordningen giver indirekte adgang til dokumenter med lægeligt indhold, nemlig via den læge, som tjenestemanden selv har udpeget, forener den tjenestemandens rettigheder med hensynet til den lægelige tavshedspligt (jf. dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 12, og i sagen Vainker mod Parlamentet, præmis 137).

278 Det er fastslået i retspraksis, at det er nødvendigt til værn for tjenestemandens rettigheder, at der gives ham adgang til ikke blot dokumenter med lægeligt indhold, men også konstateringer vedrørende de faktiske omstændigheder, som den afgørelse, der skal træffes i henhold til vedtægtens artikel 73, bygger på (jf. dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 10). Dokumenter, der vedrører de faktiske omstændigheder i forbindelse med en arbejdsulykke, og som kan være relevante under en sag om anerkendelse af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom i dækningsordningens forstand, må ligeledes betragtes som havende lægeligt indhold (dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 13, domme afsagt af Retten i Første Instans den 12.7.1990, sag T-154/89, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. II, s. 445, præmis 33, og i sagen Vainker mod Parlamentet, præmis 136).

279 Retten i Første Instans har i den forbindelse fastslået, at det er absolut nødvendigt, at hele lægeerklæringen, som tjenestemanden kan anmode om at få oversendt til den af ham valgte læge, og som skal tilstilles medlemmerne af det af dækningsordningen omhandlede lægeudvalg, omfatter den administrative undersøgelsesrapport. Tjenestemanden kan således, dersom han har indgivet anmodning herom, tage stilling til de konstateringer, der findes i undersøgelsesrapporten, via den af ham valgte læge, og vurdere, om det er hensigtsmæssigt at anmode lægeudvalget om at afgive udtalelse (dommen afsagt af Retten i Første Instans i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 34 og 35).

280 Den omstændighed, at visse dokumenter må betragtes som havende lægeligt indhold, udelukker ikke, at sådanne dokumenter efter omstændighederne kan vedrøre tjenestemandens tjenesteforhold. I så fald skal disse dokumenter findes i den personlige aktmappe (jf. dommen i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 13, og dommen afsagt af Retten i Første Instans i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 36).

281 Det følger heraf, dels at dokumenterne i den aktmappe, som den af institutionen udpegede læge eller lægeudvalget har anvendt til at bedømme, om en sygdom er af erhvervsmæssig oprindelse, har lægeligt indhold og derfor kun kan konsulteres indirekte via den af tjenestemanden udpegede læge, dels at administrative oplysninger, som fremgår af denne aktmappe, og som kan vedrøre tjenestemandens tjenesteforhold også skal findes i den personlige aktmappe, tjenestemanden kan gennemse direkte i henhold til vedtægtens artikel 26 (jf. Domstolens dom i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 24).

282 Alle de dokumenter, som den af institutionen udpegede læge eller lægeudvalget er blevet forelagt, er derfor omfattet af dækningsordningen. Det er kun påkrævet, at visse af disse dokumenter indsættes i tjenestemandens personlige aktmappe, samt at han får mulighed for at gøre sig bekendt med dem, såfremt den administration, tjenestemanden er tilknyttet, har anvendt disse dokumenter til at bedømme eller ændre hans tjenesteforhold (jf. Domstolens dom i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 25).

283 I den foreliggende sag må det fastslås, at da sagsøgeren ved skrivelse af 19. maj 2005 fremsatte sin anmodning om at modtage en kopi af IDOC's indlæg, havde Kommissionen endnu ikke givet ham underretning om udkastet til beslutningen vedrørende hans ansøgning om anerkendelse af erhvervssygdom. Sagsøgeren modtog først en sådan underretning den 16. marts 2007. Før dette tidspunkt udgjorde IDOC's indlæg derfor kun et forberedende dokument i dækningsordningens forstand.

284 Ansættelsesmyndigheden har imidlertid i sin afgørelse af 10. november 2005, hvorved den afviste sagsøgerens erstatningspåstand, henvist til IDOC's indlæg i forbindelse med begrundelsen for at afslå påstanden.

285 Ansættelsesmyndigheden har i sin afgørelse af 10. november 2005 anført, at »den 16. marts 2005 har IDOC konkluderet, at ingen af de forhold, som [sagsøgeren] har anført til støtte for sine påstande, objektivt set udgør et misbrug, som udgør et af de væsentligste kendetegn ved psykisk chikane i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i vedtægtens artikel 12a«, og at »de afgørelser, der er truffet vedrørende sagsøgeren, er blevet truffet i institutionernes interesse og inden for de gældende retlige rammer«.

286 Eftersom ansættelsesmyndigheden har henvist til IDOC's indlæg i forbindelse med vedtagelsen af en akt, der ikke giver sagsøgeren medhold, må det konstateres, at dette indlæg udgør et dokument, der vedrører sagsøgerens tjenesteforhold i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i vedtægtens artikel 26.

287 Sagsøgeren havde derfor krav på at få adgang til IDOC's indlæg i medfør af vedtægtens artikel 26 (jf. i denne retning Domstolens dom i sagen Strack mod Kommissionen, præmis 13, og i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 24 og 25, samt dommen afsagt af Retten i Første Instans i sagen Vidrányi mod Kommissionen, præmis 36).

288 Følgelig tilsidesatte Kommissionen vedtægtens artikel 26 ved ikke at fremsende IDOC's indlæg til sagsøgeren, selv om dokumentet vedrørte dennes tjenesteforhold, som det fremgår af Kommissionens beslutning af 10. november 2005.

289 Denne konklusion ændres ikke af de af Kommissionen fremførte argumenter, hvorefter IDOC's indlæg for det første udgør et forberedende dokument inden for rammerne af lægeundersøgelsen, og hvorefter undtagelsen i artikel 4, stk. 2, tredje led, i forordning nr. 1049/2001, der giver institutionerne mulighed for at nægte aktindsigt i et dokument, hvis udbredelse ville være til skade for beskyttelsen af formålet med inspektioner, undersøgelser og revision, for det andet finder anvendelse.

290 Hvad angår det første argument fremført af Kommissionen kan den ikke i forbindelse med proceduren for lægeundersøgelsen påberåbe sig, at IDOC's indlæg havde forberedende karakter, idet den valgte at anvende indlægget uden for rammerne af proceduren for lægeundersøgelsen og dermed vedtog en beslutning, der vedrørte sagsøgerens tjenesteforhold.

291 Hvad angår argumentet om, at udbredelse kan skade beskyttelsen af formålet med inspektioner, undersøgelser og revision, følger det af selve overskriften til forordning nr. 1049/2001, at den vedrører aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter.

292 Der er imidlertid forskel på de rettigheder, der tilkommer en tjenestemand eller en anden ansat, som anmoder om at modtage et dokument, der vedrører hans tjenesteforhold, og de rettigheder, der tilfalder medlemmer af offentligheden, som anmoder om aktindsigt i en institutions dokumenter.

293 Tjenestemænds og øvrige ansattes rettigheder følger nemlig af de særlige bestemmelser i vedtægtens artikel 26, der pålægger institutionerne særlige forpligtelser af hensyn til at sikre den pågældendes ret til forsvar, som det også fremgår af retspraksis. Tjenestemændene har således en ret, som kun tilkommer dem, i henhold til vedtægtens artikel 26.

294 En tjenestemands anmodning kan i givet fald i øvrigt falde ind under anvendelsesområdet for de særlige bestemmelser inden for tjenestemandsretten, der vedrører adgangen til særlige typer af dokumenter, som f.eks. dokumenter med lægeligt indhold.

295 Det følger heraf, at undtagelsen i artikel 4, stk. 2, tredje led, i forordning nr. 1049/2001, som Kommissionen har påberåbt sig, ikke udelukker anvendelsen af bestemmelserne i vedtægtens artikel 26. Kommissionen kunne således ikke på grundlag af denne undtagelse afvise at fremsende IDOC's indlæg til sagsøgeren.

296 Kommissionen har følgelig begået en tjenstlig fejl ved ikke at give sagsøgeren adgang til IDOC's indlæg, selv om dette vedrørte hans tjenesteforhold.

g) Det syvende klagepunkt om retsstridigheden af invaliditetsudvalgets udtalelse af 29. oktober 2004

Parternes argumenter

297 Sagsøgeren har med dette klagepunkt bestridt lovligheden af invaliditetsudvalgets udtalelse af 29. oktober 2004. Han har anført, at invaliditetsudvalget burde have udtalt sig om den mulige sammenhæng mellem den invaliditet, som invaliditetsudvalget konstaterede for hans vedkommende, og de betingelser, under hvilke han udøvede sine erhvervsmæssige aktiviteter.

298 Ifølge sagsøgeren tilsidesatte Kommissionen vedtægtens artikel 78, da den gjorde det til en betingelse for at anvende proceduren efter denne bestemmelse, at proceduren efter vedtægtens artikel 73 først var udtømt. Sagsøgeren har anført, at han i sin skrivelse af 23. juni 2004 i medfør af vedtægtens artikel 78, stk. 5, havde ansøgt om anerkendelse af, at hans invaliditet var opstået under tjenesten. Sagsøgeren har til støtte for sin påstand henvist til den dom, som Retten i Første Instans afsagde den 27. februar 1992, Plug mod Kommissionen (sag T-165/89, Sml. II, s. 367).

299 Kommissionen har gjort gældende, at invaliditetsudvalget udøver sine beføjelser således, at det har resultaterne af den undersøgelse, der foretages i henhold til vedtægtens artikel 73, til sin rådighed, når det tager stilling til sammenhængen mellem en tjenestemands invaliditet og dennes erhvervsmæssige aktiviteter. Invaliditetsudvalgets arbejde er således opdelt i to faser. I den første fase tager det kun stilling til den pågældendes invaliditet. Det udsætter derefter arbejdet, indtil det har modtaget oplysningerne fra den undersøgelse, der skal gennemføres i henhold til vedtægtens artikel 73. I den anden fase afholder invaliditetsudvalget et nyt møde, hvor det tager stilling til sammenhængen mellem omstændighederne ved tjenestemandens erhvervsmæssige aktiviteter og dennes invaliditet. Kommissionen har gjort gældende, at Retten i Første Instans i dommen i sagen Lucaccioni mod Kommissionen har anerkendt, at proceduren gennemføres på denne måde.

300 Kommissionen har anført, at en sådan tilrettelæggelse af sagen ikke udelukkede sagsøgeren fra at opnå invaliditetsydelse i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 3, mens han afventede udfaldet af proceduren i henhold til vedtægtens artikel 73. Det eneste spørgsmål, der kunne udskydes, vedrørte de ydelser, der er fastsat i vedtægtens artikel 78, stk. 5, og navnlig spørgsmålet om, hvorvidt institutionen skulle udrede bidragene til pensionsordningen. Kommissionen har i sine skrivelser anført, at såfremt

sagsøgerens invaliditet blev anerkendt som en erhvervssygdom, ville han blive omfattet af vedtægtens artikel 78, stk. 5, med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for afgørelsen om invaliditet. Efter afgørelsen af 28. marts 2008, hvorved sagsøgerens sygdom blev anerkendt som erhvervssygdom, fremsendte Kommissionen til Personaleretten som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse sin afgørelse af 16. juni 2008, som ophævede og erstattede afgørelse af 8. november 2004, hvorved ansættelsesmyndigheden på grundlag af invaliditetsudvalgets konklusioner af 9. juni 2008 tilkendte sagsøgeren en invaliditetsydelse fastsat i overensstemmelse med bestemmelserne i vedtægtens artikel 78, stk. 5, med virkning fra det tidspunkt, fra hvilket han skulle anses for invalid, dvs. den 30. november 2004.

Personalerettens bemærkninger

301 Som nævnt i forbindelse med det fjerde klagepunkt kan en tjenestemand, som ikke inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister har anfægtet en afgørelse fra ansættelsesmyndigheden, som indeholder et klagepunkt i forhold til ham, ikke gøre afgørelsens påståede ulovlighed gældende under en erstatningssag.

302 Eftersom sagsøgeren ikke har indgivet klage over ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004, hvorved han blev pensioneret og indstillet til invaliditetsydelse i overensstemmelse med vedtægtens artikel 78, stk. 3, og ikke i henhold til bestemmelsens stk. 5, kan han ikke gøre afgørelsens påståede ulovlighed gældende under den nærværende erstatningssag.

303 Sagsøgeren bestrider imidlertid ikke med dette anbringende lovligheden af ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004, men kritiserer alene invaliditetsudvalgets udtalelse af 29. oktober 2004, idet der ikke i udtalelsen tages stilling til den mulige sammenhæng mellem den invaliditet, som blev konstateret hos sagsøgeren, og hans erhvervsmæssige aktiviteter, henset til den undersøgelse, der allerede var indledt i henhold til vedtægtens artikel 73.

304 Det skal således undersøges, om sagsøgeren med nærværende klagepunkt om retsstridigheden af invaliditetsudvalgets udtalelse forsøger at omgå den omstændighed, at klagepunktet om retsstridighed af ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004 ikke kan antages til realitetsbehandling som følge af, at sagsøgeren ikke har anlagt sag til prøvelse af sidstnævnte afgørelse.

305 Dette spørgsmål, der vedrører overholdelsen af den administrative procedure og søgsmålsfrister, skal Unionens retsinstanser tage under påkendelse ex officio.

306 Ifølge retspraksis skal invaliditetsudvalgets udtalelse anses for en forberedende foranstaltning, der udgør et led i en procedure til pensionering (dom afsagt af Retten i Første Instans den 3.6.1997, sag T-196/95, H mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 133, og II, s. 403, præmis 48, og kendelse afsagt af Retten i Første Instans den 15.11.2006, sag T-115/05, Jiménez Martínez mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A-2, s. 269, og II-A-2, s. 1409, præmis 29 og 30).

307 Selv om det ikke kan udelukkes, at en forberedende foranstaltning kan forvolde en tjenestemand skade uafhængigt af den endelige afgørelse, forud for hvilken foranstaltningen træffes, bemærkes, at sagsøgeren i det foreliggende tilfælde ikke har gjort gældende, at invaliditetsudvalgets udtalelse har forvoldt ham en skade, der adskiller sig fra den skade, som han kunne have lidt som følge af den afgørelse, der blev truffet på grundlag af udtalelsen, dvs. ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004.

308 Sagsøgeren har nemlig gjort gældende, at invaliditetsudvalgets udtalelse var ulovlig, idet der ikke i udtalelsen blev taget stilling til invaliditetens oprindelse, da invaliditetsudvalget afventede oplysninger fra den undersøgelse, der var indledt i henhold til vedtægtens artikel 73.

309 Det er imidlertid ansættelsesmyndighedens afgørelse af 8. november 2004, hvorved sagsøgeren blev pensioneret og indstillet til invaliditetsydelse i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 3, og ikke i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 5, der eventuelt kan have forvoldt sagsøgeren skade.

310 Eftersom klagepunktet om retsstridighed af invaliditetsudvalgets udtalelse vedrører en forberedende foranstaltning, og sagsøgeren ikke har redegjort for, hvorledes denne foranstaltning har forvoldt ham en skade, der adskiller sig fra den skade, der måtte være forvoldt ved den endelige afgørelse, og da han under alle omstændigheder ikke har nedlagt påstand om annullation af afgørelsen af 8. november 2004 eller anlagt en erstatningssag inden for de fastsatte frister med henblik på at bestride afgørelsens virkninger, må klagepunktet afvises.

h) Det ottende klagepunkt om, at iværksættelsen og opretholdelsen af en disciplinærsag mod sagsøgeren var ulovlig

Indledende bemærkninger

311 Sagsøgeren har med dette klagepunkt kritiseret, at der blev indledt og opretholdt disciplinærforfølgning mod ham, selv om de omstændigheder, som danner grundlag herfor, efter hans opfattelse ikke på noget tidspunkt blev fastslået. Der henvises i klagepunktet til samtlige de anbringender, der er fremført i forbindelse med sag F-124/05.

312 Ifølge retspraksis indebærer en henvisning i en stævning til en stævning, som sagsøgeren har indgivet i en anden sag, ikke, at de anbringender, der er fremført i forbindelse med den første stævning, også omfatter de anbringender, der er fremført i den anden stævning (jf. dom afsagt af Retten i Første Instans den 5.12.2006, sag T-424/04, Angelidis mod Parlamentet, Sml. Pers. I-A-2, s. 323, og II-A-2, s. 1649, præmis 42).

313 Det skal derfor indledningsvis undersøges, om klagepunktet, for så vidt som det består af en henvisning til samtlige de anbringender, der er fremført i sag F-124/05, kan antages til realitetsbehandling, henset til de betingelser, der fremgår af artikel 21 i statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, i procesreglementet for Retten i Første Instans, der fandt tilsvarende anvendelse på Personaleretten på det tidspunkt, hvor stævningen blev indgivet.

314 Formålet med artikel 44, stk. 1, i procesreglementet for Retten i Første Instans er at sætte retten i stand til at træffe afgørelse vedrørende anbringender, der er fremført med tilstrækkelig præcision.

315 Denne bestemmelse skal imidlertid ikke fortolkes således, at parterne pålægges en overdreven formalisme, der blot vil gøre den retslige procedure tungere (jf. analogt dom afsagt af Retten i Første Instans den 11.6.2009, sag T-318/01, Othman mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 1627, præmis 57).

316 Henset til de særlige omstændigheder i den foreliggende sag har sagsøgeren foretaget en henvisning for at undgå, at han som følge af sammenhængen mellem sag F-124/05 og sag F-96/06 i den stævning, der er registreret i forbindelse med sag F-96/06, skulle gentage indholdet af de ca. 30 sider, der allerede fremgår af den stævning, der er registreret i forbindelse med sag F-124/05, samt på ny fremlægge de bilag på flere hundrede sider, der var vedlagt sag F-124/05.

317 Sag F-124/05 og F-96/96 blev i øvrigt forenet ved kendelse afsagt af Personalerettens præsident den 22. januar 2009.

318 Under disse omstændigheder kan det forhold, at det ottende klagepunkt består af en henvisning til samtlige de anbringender, der er fremført i forbindelse med sag F-124/05, ikke føre til, at dette klagepunkt skal afvises.

319 I den følgende del af dommen vil de seks anbringender i sag F-124/05 blive undersøgt i forlængelse af hinanden, idet hvert enkelt anbringende skal anses for at udgøre et led i det ottende klagepunkt i denne sag. De led, der fremgår under de enkelte anbringender i sag F-124/05, vil blive behandlet som underpunkter i forhold til de enkelte led under det ottende klagepunkt i nærværende sag.

320 Det første anbringende i sag F-124/05, der vedrører ansættelsesmyndighedens nægtelse af at drage konsekvenserne af den belgiskes rets afgørelse om ikke at rejse tiltale i straffesagen, selv om ansættelsesmyndigheden selv havde konstateret, at der var en sammenhæng mellem straffesagen og disciplinærsagen, og nævnte sags andet anbringende, der vedrører tilsidesættelsen af retskraftsprincippet i forhold til afgørelsen om ikke at rejse tiltale, skal behandles samlet, idet begge anbringender omhandler betydningen af den belgiske rets afgørelse for disciplinærsagen.

Klagepunktets første og andet led om den manglende hensyntagen til konsekvenserne af den belgiske rets afgørelse om ikke at rejse tiltale

– Parternes argumenter

321 Sagsøgeren har anført, at disciplinærsagen mod ham udelukkende blev indledt som følge af den af de belgiske myndigheder indledte strafforfølgning. Dette følger af ansættelsesmyndighedens afgørelse af 16. januar 2004 om at indlede en disciplinærsag mod sagsøgeren, der uden enhver tvivl forbinder disciplinærsagen med straffesagen. De omstændigheder, der ligger til grund for henholdsvis den strafferetlige tiltale og disciplinærsagen, er identiske, og alene kvalificeringen af de to sager er forskellig. Dertil kommer, at de to procedurer fandt sted på samme tidspunkt, hvilket udelukker enhver tvivl om, at der består en tæt forbindelse imellem procedurerne. Disciplinærsagen burde derfor have været afsluttet med henblik på at drage konsekvenserne af den belgiske rets afgørelse af 30. juni 2004 om ikke at rejse tiltale i straffesagen, hvorved det blev fastslået, at de omstændigheder, der lå til grund for tiltalen, ikke kunne anses for godtgjort. At nå til et andet resultat ville svare til at tilsidesætte retskraftsprincippet i forhold til nævnte afgørelse og medlemsstaternes suverænitet.

322 Kommissionen har heroverfor anført, at sagsøgerens argumentation savner grundlag i de faktiske omstændigheder, idet det udtrykkeligt af afgørelsen om at indlede en disciplinærsag fremgår, at ud over tiltalen blev de klagepunkter, som sagsøgeren blev foreholdt, støttet på IDOC's supplerende administrative undersøgelse af 22. februar 2002. Kommissionen har anført, at den belgiske ret kun havde kompetence til at tage stilling til anklagepunkterne i straffesagen i lyset af den belgiske straffelov, og at ansættelsesmyndigheden ikke i forbindelse med kvalifikationen af de faktiske omstændigheder i disciplinærsagen er bundet af den kvalificering, som den belgisk ret foretog i straffesagen i henhold til andre bestemmelser. Under alle omstændigheder er klagepunkterne om, at der er sket tilsidesættelse af princippet, hvorefter disciplinærsagen skal stilles i bero indtil straffesagens afslutning, og af retskraftsprincippet irrelevante i det foreliggende tilfælde, idet der ikke foreligger en endelig afgørelse i disciplinærsagen.

– Personalerettens bemærkninger

323 Som det fremgår af praksis fra Retten i Første Instans, har vedtægtens artikel 88, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, nu artikel 25 i vedtægtens bilag IX, to formål. Dels tilgodeser bestemmelsen hensynet til ikke at påvirke retsstillingen for den pågældende tjenestemand i forbindelse med den strafferetlige forfølgning, der er indledt mod ham som følge af forhold, som i øvrigt er genstand for en disciplinær forfølgning i institutionen. Dels gør suspensionen af den disciplinære forfølgning indtil afslutningen på den strafferetlige procedure det muligt i forbindelse med den disciplinære forfølgning at tage hensyn til de faktiske konstateringer, der er foretaget af den nationale rets endelige afgørelse i straffesagen. Artikel 25 i vedtægtens bilag IX knæsætter nemlig princippet, hvorefter »straffedommen er afgørende for den pågældendes retsstilling under disciplinærsagen«, hvilket bl.a. er begrundet i, at de nationale strafferetter råder over flere

undersøgelsesbeføjelser end ansættelsesmyndigheden. Følgelig er administrationen i de tilfælde, hvor de samme forhold kan udgøre en strafferetlig overtrædelse og en tilsidesættelse af tjenestemandens vedtægtsmæssige forpligtelser, bundet af de faktiske konstateringer, som strafferetten har foretaget i forbindelse med straffesagen. Når strafferetten har fastslået eksistensen af de faktiske forhold, kan administrationen dernæst foretage en retlig bedømmelse af disse forhold under hensyn til begrebet tjenstlig forseelse, idet den bl.a. skal undersøge, om forholdene udgør tilsidesættelser af de vedtægtsmæssige forpligtelser (dom afsagt af Retten i Første Instans den 10.6.2004, sag T-307/01, François mod Kommissionen, Sml. II, s. 1669, præmis 75).

324 I det foreliggende tilfælde følger det af begrundelsen for afslaget på at afslutte disciplinærsagen, at beslutningen om at indlede en disciplinærsag mod sagsøgeren ikke udelukkende var baseret på den strafferetlige forfølgning, der blev indledt i Belgien, vedrørende dokumentfalsk og bedrageri i forbindelse med udstedelsen af anvisninger om tjenesterejser og afregninger for tjenesterejser vedrørende René Berthelot, men tillige var baseret på den aktive rolle, som sagsøgeren havde spillet i forbindelse med den ulovlige omklassificering af René Berthelot og hans ansættelse ved FFC, som også var ulovlig.

325 Det fremgår af anklagemyndighedens skriftlige indstilling, at der ikke forelå nogen erklæringer, der direkte eller indirekte vedrørte sagsøgeren, noget bevis, der kunne gøre det muligt at fastslå, at sagsøgeren havde deltaget i handlingerne, og at sagsøgeren selv fremhævede de forhold, der godtgjorde, at anvisningerne om tjenesterejser var falske. Det blev i afgørelsen om ikke at rejse tiltale, hvori der henvises til anklagemyndighedens skriftlige indstilling, fastslået, at sagens akter uden tvivl gav grundlag for at opretholde tiltalen vedrørende dokumentfalsk og bedrageri, men der var ikke sikre holdepunkter for at udpege én af de tiltalte, der havde været genstand for undersøgelserne i sagen.

326 Afgørelsen om ikke at rejse tiltale er derfor alene til hinder for, at de disciplinære myndigheder over for sagsøgeren kan opretholde klagepunkterne vedrørende dokumentfalsk og bedrageri for så vidt angår udstedelsen af anvisninger om tjenesterejser og udgifter forbundet hermed vedrørende René Berthelot. Den er ikke til hinder for, at de disciplinære myndigheder kan opretholde de disciplinære klagepunkter, der eventuelt måtte være forbundet med omklassificeringen af René Berthelot til en anden lønramme og hans ansættelse ved FFC.

327 Det ottende klagepunkts to første led må derfor forkastes som ubegrundede.

Klagepunktets tredje led om den angiveligt uberettigede sammenhæng mellem disciplinærsagen mod sagsøgeren og sagen mod det tidligere kommissionsmedlem

– Parternes argumenter

328 Sagsøgeren har subsidiært gjort gældende, at afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen er ulovlig, idet berostillelsen af sagen derved blev opretholdt, og idet sagen således med urette blev stillet i bero på udfaldet af den sag, som på daværende tidspunkt verserede for Domstolen mod Edith Cresson.

329 Sagsøgeren har bl.a. kritiseret den analogislutning, som ansættelsesmyndigheden foretog ud fra vedtægtens artikel 25 i bilag IX for at begrunde den anfægtede afgørelse, og har bemærket, at dommen i sagen Tzoanos mod Kommissionen ikke på nogen måde er relevant i det foreliggende tilfælde, idet den vedrører den situation, hvor der er indledt henholdsvis en straffe- og en disciplinærsag mod den samme tjenestemand, hvorimod der i det foreliggende tilfælde er tale om to procedurer, der vedrører to forskellige personer. Sagsøgeren har anført, at ansættelsesmyndighedens argumentation er selvmodsigende, idet den henviser til, at formålet med vedtægtens artikel 25 i bilag IX er ikke at stille tjenestemanden ringere ved at træffe afgørelse i disciplinærsagen, inden der træffes afgørelse i straffesagen, selv om den anfægtede afgørelse i det foreliggende tilfælde pålægger sagsøgeren en straf i stedet for at varetage hans interesser.

330 Sagsøgeren har endelig anført, at den anfægtede afgørelses begrundelse er uforståelig, idet det af afgørelsen fremgår, at »enhver afgørelse om realiteten i Deres sag vil – uanset om en sådan afgørelse vedrører sagens eventuelle videreførelse eller afslutning – ikke være neutral i forhold til den sag, der verserer ved Domstolen mod Edith Cresson, og vil således kunne anses for et forsøg på at udøve utilbørlig indflydelse«. Sagsøgeren har anført, at det er uklart, om det er ansættelsesmyndigheden selv, Domstolen eller Personaleretten, der måtte være genstand for indflydelse. Ansættelsesmyndigheden har med dette argument tilsidesat begrundelsespligten i vedtægtens artikel 25, stk. 2, hvilket indebærer, at afgørelsen er ulovlig.

331 Kommissionen har over for sagsøgerens argumenter nærmere bestemt anført, at ingen bestemmelse forpligtede ansættelsesmyndigheden til at stille sagen i bero, men at det ikke ville være rimeligt at retsforfølge en tjenestemand, før der var truffet afgørelse i sagen vedrørende den person, i hvis interesse sagsøgeren havde handlet. Kommissionen har tilføjet, at beslutningen om at stille sagen i bero ikke har skadet sagsøgerens interesser, som beslutningen tværtimod har beskyttet. Beviset herfor er, at den sagsøgte institution, henset til den omstændighed, at Domstolen ikke pålagde det tidligere kommissionsmedlem en sanktion, besluttede at afslutte disciplinærsagen vedrørende sagsøgeren.

– Personalerettens bemærkninger

332 Sagsøgeren har anført, dels at begrundelsen for afslaget på at afslutte disciplinærsagen er selvmodsigende og må indebære, at afgørelsen er ugyldig, henset til kravet om, at afgørelser skal begrundes i medfør af vedtægtens artikel 25, dels at afgørelsen er behæftet med en retlig fejl.

333 Det bemærkes for det første, at begrundelsen skal give retsinstanserne mulighed for at udøve deres kontrol med den anfægtede afgørelses lovlighed og give afgørelsens adressat oplysninger, der er tilstrækkelige til, at denne kan fastslå, hvorvidt afgørelsen er korrekt eller behæftet med en mangel, hvorefter dens lovlighed kan anfægtes (dom afsagt af Retten i Første Instans den 23.4.2002, sag T-372/00, Campolargo mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 49, og II, s. 223, præmis 49, og den 17.10.2006, sag T-406/04, Bonnet mod Domstolen, Sml. Pers. I-A-2, s. 213, og II-A-2, s. 1097, præmis 67).

334 Det hovedargument, som sagsøgeren har anført som begrundelse for sin ansøgning om afslutning af disciplinærsagen mod ham, er den belgiske rets afgørelse om ikke at rejse tiltale.

335 Det fremgår af afgørelsen om ikke at afslutte disciplinærsagen mod sagsøgeren, at disciplinærsagen og straffesagen var særskilte og uafhængige af hinanden. Tribunal de première instance de Bruxelles foretog udelukkende en kvalifikation af de faktiske omstændigheder i henhold til belgiske strafferet og ikke i forhold til de af Kommissionen fremsatte klagepunkter, der havde støtte i fællesskabsretlige forpligtelser. Udfaldet af den belgiske straffesag havde derfor ingen indvirkning på disciplinærsagen, og den omstændighed, at den belgiske ret i straffesagen besluttede ikke at rejse tiltale, indebar ikke, at disciplinærsagen også skulle afsluttes.

336 Det følger heraf, at den anfægtede afgørelse giver sagsøgeren tilstrækkelige oplysninger til, at han kan vurdere, om de grunde, der førte til, at hans ansøgning om afslutning af disciplinærsagen blev afslået, er velbegrundede og tilstrækkelige til, at Personaleretten kan udøve sin legalitetskontrol.

337 Uanset udfaldet af sagsøgerens ansøgning om afslutning af disciplinærsagen fremgår det af den anfægtede afgørelse, at disciplinærsagen vedrørende ham fortsat skulle være stillet i bero.

338 Ansættelsesmyndigheden har anført, at berostillelsen blev opretholdt med den begrundelse, at der bestod en sammenhæng mellem den disciplinærsag, der vedrørte sagsøgeren, og det søgsmål, der var blevet anlagt ved Domstolen mod Edith Cresson.

339 Selv om henvisningen til et »forsøg på at udøve utilbørlig indflydelse« ganske rigtigt er uklar, giver en sådan begrundelse sagsøgeren tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om grundene til, at berostillelsen blev opretholdt, er velbegrundede, og til, at Personaleretten kan udøve sin legalitetskontrol.

340 Klagepunktet om, at den anfægtede afgørelse er utilstrækkeligt begrundet, må derfor forkastes som ubegrundet.

341 Hvad angår klagepunktet om, at der er begået en retlig fejl, bemærkes, at selv om ingen bestemmelse forpligtede ansættelsesmyndigheden til at stille sagen i bero, indtil der var afsagt dom i sagen Kommissionen mod Cresson, var sagsøgerens situation forbundet med Edith Cressons situation, idet han var hendes kabinetschef i den periode, i hvilken en del af den svig, som han foreholdtes, fandt sted, og denne sammenhæng udgjorde en omstændighed, som Kommissionen lovligt kunne tage i betragtning.

342 Bortset fra den omstændighed, at en sådan berostillelse indebar, at disciplinærsagen blev forlænget, forekommer afgørelsen om ikke at retsforfølge sagsøgeren, før der var truffet afgørelse i sagen vedrørende det tidligere kommissionsmedlem, i sig selv berettiget og rimelig.

343 Det følger af det foregående, at det ottende klagepunkts tredje led må forkastes som ubegrundet.

Klagepunktets fjerde led om, at der ikke forelå tilstrækkelige beviser for at indlede disciplinærsagen

– Parternes argumenter

344 Sagsøgeren har anført, at der blev iværksat en disciplinærsag mod ham, selv om de faktiske omstændigheder, som dannede grundlag herfor, »ikke var blevet fastslået, og som endvidere var blevet forkastet [i den kendelse, der blev afsagt af Tribunal de première instance de Bruxelles]«.

345 Kommissionen har anført, at beslutningen om at indlede en disciplinærsag kun kan udgøre en tjenstlig forseelse, såfremt der undtagelsesvis foreligger skadeshensigt, dvs. at der foreligger en situation, hvor der ikke på afgørelsestidspunktet er fremført forhold mod sagsøgeren. Dette er imidlertid ikke tilfældet i den foreliggende sag, idet sagsøgeren var genstand for alvorlige anklager vedrørende hans deltagelse i alvorlige uregelmæssigheder.

– Personalerettens bemærkninger

346 Nærværende led i klagepunktet vedrører den omstændighed, at beslutningen om at indlede disciplinærsagen var ulovlig.

347 Det fremgår af parternes argumentation, at der er uenighed om rækkevidden af den skønsbeføjelse, som en institution råder over for så vidt angår afgørelsen om at indlede en disciplinærsag, og dermed også for så vidt angår omfanget af den kontrol af en sådan afgørelses lovlighed, som Unionens retsinstanser udøver.

348 Ifølge sagsøgeren er en afgørelse om at indlede en disciplinærsag nemlig ulovlig, når de klagepunkter, på hvilket grundlag den nævnte sag blev indledt, ikke er godtgjort, hvilket fører til den antagelse, at Unionens retsinstanser skal foretage en almindelig legalitetskontrol vedrørende afgørelsen. Kommissionen er derimod af den opfattelse, at en sådan afgørelse kun kan udgøre en tjenstlig forseelse, såfremt der undtagelsesvis foreligger skadeshensigt, hvilket fører til den antagelse, at Unionens retsinstanser skal begrænse deres kontrol til kun at angå magtfordrejning.

349 Det er derfor nødvendigt først at præcisere rækkevidden af den skønsbeføjelse, som ansættelsesmyndigheden råder over, når den træffer afgørelse om at indlede en disciplinærsag, og omfanget af den domstolsprøvelse, der følger heraf, og dernæst at undersøge, om den afgørelse, hvorved Kommissionen indledte disciplinærsagen mod sagsøgeren, var ulovlig.

350 Inden der tages stilling til disse spørgsmål, er det nødvendigt at fremsætte to indledende bemærkninger.

351 For det første skal lovligheden af den anfægtede retsakt bedømmes på grundlag af de faktiske og retlige omstændigheder, der forelå på det tidspunkt, hvor retsakten blev vedtaget (Domstolens dom af 7.2.1979, forenede sager 15/76 og 16/76, Frankrig mod Kommissionen, Sml. s. 321, præmis 7). De eventuelle oplysninger, som forberedelsen af disciplinærsagen har afsløret efter vedtagelsen af afgørelsen om at indlede proceduren, kan ikke påvirke den omhandlede afgørelses lovlighed, idet formålet med forberedelsen bl.a. er at fastslå, om den oprindelige mistanke var begrundet (jf. analogt dommen i sagen Giraudy mod Kommissionen, præmis 145).

352 For det andet er den omstændighed, at disciplinærsagen blev afsluttet, uden at den pågældende tjenestemand blev pålagt en sanktion, ikke til hinder for, at retsinstansen kan foretage legalitetskontrol af afgørelsen om at indlede en disciplinærsag mod den pågældende.

353 Der består nemlig en risiko for vilkårlighed, hvis det anerkendes, at ansættelsesmyndigheden har en absolut og ubegrænset beføjelse til at indlede en disciplinærsag mod en tjenestemand og derefter afslutte den uden at pålægge en sanktion, uden at tjenestemanden gives mulighed for på et passende tidspunkt at anfægte afgørelsen om at indlede proceduren, idet der ikke foreligger en sanktion, som tjenestemanden kan indgive en eventuel klage over.

354 Ansættelsesmyndighedens skønsbeføjelser må derfor være undergivet en retlig begrænsning, når denne træffer afgørelse om at indlede en disciplinærsag. En sådan begrænsning skal undergives Unionens retsinstansers kontrol.

355 Kommissionens argumentation er i øvrigt ikke uforenelig med denne konstatering. Institutionens argument går nemlig ikke ud på, at enhver domstolskontrol af afgørelsen om at indlede disciplinærsagen skal være udelukket, men at en sådan kontrol skal begrænses til angå magtfordrejning.

356 Det bemærkes, at det fremgår af vedtægtens artikel 86, stk. 1, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, i henhold til hvilken afgørelsen om at indlede en disciplinærsag mod sagsøgeren blev truffet, at over for en tjenestemand, der forsætligt eller uagtsomt undlader at opfylde de pligter, som påhviler ham, kan der anvendes disciplinære sanktioner.

357 Anvendelsen af udtrykket »kan der anvendes« i denne bestemmelses ordlyd indebærer, at hvis den berørte tjenestemand har undladt at opfylde en af sine forpligtelser, pålægges han ikke systematisk og obligatorisk en sanktion, men der er mulighed for at pålægge ham en sanktion.

358 Den bestemmelse, der er fastsat i vedtægtens artikel 86, stk. 1, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, indebærer derfor nødvendigvis, at ansættelsesmyndigheden har en vid skønsbeføjelse både hvad angår muligheden for at indlede en disciplinærsag og hvad angår valget af den sanktion, der eventuelt pålægges ved procedurens afslutning.

359 Som det fremgår af praksis fra Retten i Første Instans er formålet med en afgørelse om iværksættelse af disciplinær forfølgning mod en tjenestemand at gøre det muligt for ansættelsesmyndigheden at undersøge rigtigheden og grovheden af de faktiske forhold, der foreholdes den pågældende tjenestemand, og at høre denne herom med henblik på at danne sig en mening dels om muligheden for enten at henlægge disciplinærsagen eller at træffe en disciplinær sanktion over for tjenestemanden,

dels i givet fald om nødvendigheden af før vedtagelsen af denne sanktion at indbringe tjenestemanden for Disciplinærrådet ifølge proceduren i vedtægtens bilag IX (dom afsagt af Retten i Første Instans den 13.3.2003, sag T-166/02, Pessoa e Costa mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 89, og II, s. 471, præmis 36, og den 5.10.2005, sag T-203/03, Rasmussen mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 279, og II, s. 1287, præmis 41).

360 Henset til genstanden for og formålet med en disciplinærsag som fastlagt i retspraksis fra Retten i Første Instans, er det ikke nødvendigt – i modsætning til hvad sagsøgeren har anført – at de faktiske omstændigheder, som den pågældende foreholdes, er »fastslået«, for at en disciplinærsag er indledt korrekt. Det er netop formålet med disciplinærsagen at få belyst de faktiske omstændigheder, som den pågældende foreholdes.

361 Sagsøgerens argument om, at der er blevet iværksat og opretholdt disciplinær forfølgning mod ham, selv om de faktiske omstændigheder, som danner grundlag herfor, ikke var blevet »fastslået«, kan derfor ikke tages til følge.

362 I den anden ende af skalaen skal Personaleretten undersøge Kommissionens argument om, at afgørelsen om iværksættelse af disciplinær forfølgning mod en tjenestemand kun er ulovlig, når der undtagelsesvist foreligger magtfordrejning.

363 Ifølge fast retspraksis sigter begrebet magtfordrejning til det tilfælde, hvor en administrativ myndighed har anvendt sine beføjelser til et andet formål end det, hvortil den har fået dem tillagt. En afgørelse er kun behæftet med magtfordrejning, såfremt det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at afgørelsen er truffet for at forfølge andre formål end de angivne (dom afsagt af Retten i Første Instans den 11.6.1996, sag T-118/95, Anacoreta Correia mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 283, og II, s. 835, præmis 25, og den 6.7.1999, forenede sager T-112/96 og T-115/96, Séché mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 115, og II, s. 623, præmis 139).

364 Magtfordrejning udgør derfor en særligt alvorlig påstand om ugyldighed.

365 Der består imidlertid en risiko for vilkårlighed, hvis det anerkendes, at en afgørelse om iværksættelse af disciplinær forfølgning mod en tjenestemand kun kan være ulovlig, såfremt der foreligger magtfordrejning. Grov uagtsomhed fra ansættelsesmyndighedens side kan nemlig ikke sanktioneres.

366 I betragtning af ovenstående og for at beskytte den pågældende tjenestemands rettigheder skal ansættelsesmyndigheden anses for at udøve sine beføjelser på ulovlig vis ikke blot, når der foreligger bevis for magtfordrejning, men også, når der ikke foreligger tilstrækkeligt præcise og relevante oplysninger, der indikerer, at den pågældende har begået en tjenstlig forseelse (jf. i denne retning dommen i sagen Franchet og Byk mod Kommissionen, præmis 352).

367 Henset til den vide skønsbeføjelse, som tilkommer ansættelsesmyndigheden, og de begrænsninger, der skal opstilles herfor, skal domstolsprøvelsen begrænses til en undersøgelse af, at de oplysninger, som myndigheden har taget i betragtning i forbindelse med afgørelsen om at indlede disciplinærsagen, er materielt rigtige, at der ikke er anlagt et åbenbart urigtigt skøn vedrørende de faktiske omstændigheder, og at der ikke foreligger magtfordrejning (jf. analogt hvad angår disciplinære sanktioner dom afsagt af Retten i Første Instans den 15.5.1997, sag T-273/94, N mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 97, og II, s. 289, præmis 125, og den 17.5.2000, sag T-203/98, Tzikis mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 91, og II, s. 393, præmis 50).

368 Det må i det foreliggende tilfælde fastslås, at OLAF's og IDOC's rapporter ikke udelukker muligheden af, at sagsøgeren har været involveret i den uretmæssige omklassificering af René Berthelot til en anden lønramme.

369 Det fremgår nemlig af OLAF-rapporten af 23. november 1999, at det, henset til en række tjenestemænds delvist samstemmende forklaringer, forekommer sandsynligt, at der blev afholdt et møde på sagsøgerens kontor, i hvilken forbindelse man drøftede omklassificeringen af René Berthelot til lønramme I for gæsteforskere. Det fremgår af IDOC-rapporten af 22. februar 2002, at en gennemgang af undersøgelsens indhold gav anledning til at antage, at et sådant møde faktisk blev afholdt i perioden fra den 21. til den 29. november 1996.

370 Der fandtes således tilstrækkeligt alvorlige oplysninger, der indikerede, at sagsøgeren i hvert fald havde deltaget aktivt i omklassificeringen af René Berthelot til en anden lønramme, hvilket på det tidspunkt, hvor afgørelsen om at iværksætte en disciplinærsag mod sagsøgeren blev truffet, var ulovligt, og dette, selv om der ikke fandtes nogen skriftlige spor, som kunne bekræfte de forskellige tjenestemænds forklaringer, og selv om sagsøgeren bestred rigtigheden af en række vidneudsagn. Afgørelsen om at iværksætte en disciplinærsag mod sagsøgeren var derfor baseret på et tilstrækkeligt præcist og relevant faktisk grundlag.

371 Under disse omstændigheder har ansættelsesmyndigheden ikke tilsidesat grænserne for sin skønsbeføjelse ved at iværksætte en disciplinærsag mod sagsøgeren.

372 Det følger heraf, at det ottende klagepunkts fjerde led må forkastes som ubegrundet.

Klagepunktets femte led om tilsidesættelse af omsorgspligten, bistandspligten og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

– Parternes argumenter

373 Sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for at have iværksat og opretholdt en disciplinærsag, »der blev gennemført på en partisk måde, og i hvilken forbindelse ansættelsesmyndigheden ikke har gjort alt, hvad der stod i dens magt, for at forstå begivenhedernes nøjagtige forløb«. Kommissionen har således tilsidesat sin omsorgspligt, bistandspligt og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. Sagsøgeren har til støtte for dette anbringende henvist til en række mangler og den tilsidesættelse af retten til forsvar, som de forskellige administrative undersøgelser var behæftet med, og som fjerner troværdigheden fra den disciplinærsag, der er indledt på dette grundlag.

374 Kommissionen har bestridt at have tilsidesat sin omsorgs- og bistandspligt. Den har anført, dels at omsorgspligten ikke på nogen måde kan hindre ansættelsesmyndigheden i at indlede en disciplinærsag mod en tjenestemand, når der foreligger alvorlige oplysninger, som indikerer, at tjenestemanden har tilsidesat sine vedtægtsmæssige forpligtelser, dels at det ikke kan bebrejdes institutionen, at den ikke traf alle nødvendige forholdsregler med henblik på at undersøge, om anklagerne mod sagsøgeren var berettigede eller ej.

– Personalerettens bemærkninger

375 Det skal undersøges, om Kommissionen ved at have iværksat og opretholdt en disciplinærsag mod sagsøgeren har tilsidesat sin omsorgspligt, bistandspligt og princippet om beskyttelsen af den berettigede forventning.

376 For det første følger det af fast retspraksis, at omsorgspligten afspejler den balance mellem gensidige rettigheder og forpligtelser, som vedtægten har skabt i forholdet mellem den offentlige myndighed og tjenestemændene. Denne pligt indebærer især, at ansættelsesmyndigheden ved afgørelsen vedrørende en tjenestemands situation tager alle de forhold i betragtning, som kan antages at være bestemmende for dens afgørelse, og hermed tager hensyn ikke blot til tjenestens interesser, men også til

vedkommende tjenestemands interesser (dom afsagt af Retten i Første Instans den 20.6.1990, sag T-133/89, Burban mod Parlamentet, Sml. II, s. 245, præmis 27, og dommen i sagen Séché mod Kommissionen, præmis 147).

377 Omsorgspligten kan ikke fortolkes således, at den i sig selv forhindrer ansættelsesmyndigheden i at indlede og forberede en disciplinærsag mod en tjenestemand. En sådan afgørelse træffes nemlig først og fremmest i forhold til den interesse, som institutionen har i at fastslå, om en tjenestemand eventuelt har tilsidesat sine vedtægtsmæssige forpligtelser, og i givet fald at pålægge ham en sanktion.

378 Kommissionen kan derfor på ingen måde bebrejdes at have tilsidesat sin omsorgspligt ved blot at indlede en disciplinærsag mod sagsøgeren.

379 Hvad angår sagsøgerens andre kritikpunkter vedrørende iværksættelsen og opretholdelsen af disciplinærsagen mod ham bemærkes, dels at disse kritikpunkter er blevet forkastet inden for rammerne af det ottende klagepunkts øvrige led, dels at det særlige klagepunkt om procedurens urimeligt lange varighed vil blive behandlet nedenfor.

380 For det andet følger det af fast retspraksis, at bistandspligten i vedtægtens artikel 24 omfatter institutionens beskyttelse af tjenestemændene mod tredjemands, kollegers og overordnedes handlinger, og ikke mod de akter, som institutionen selv udsteder, og som er undergivet kontrol i henhold til andre bestemmelser i vedtægten (dom afsagt af Retten i Første Instans den 18.2.1993, sag T-45/91, Mc Avoy mod Parlamentet, Sml. II, s. 83, præmis 60, og den 13.7.1995, sag T-44/93, Saby mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 175, og II, s. 541, præmis 54).

381 Det bemærkes imidlertid, at OLAF, GD for Personale og Administration og IDOC, hvis rapporter sagsøgeren har kritiseret, ikke er tredjemænd i forhold til institutionen. Sagsøgeren har i øvrigt ikke fremlagt noget tilløb til bevis for sine kollegers eller overordnedes handlinger, der kunne have begrundet, at institutionen skulle yde bistand.

382 Sagsøgerens argument om, at der er sket tilsidesættelse af bistandspligten, er derfor ubegrundet.

383 For det tredje følger det af fast retspraksis, at selv om retten til at påberåbe sig beskyttelse af den berettigede forventning tilkommer enhver, som befinder sig i en situation, i hvilken administrationen har givet vedkommende anledning til at nære begrundede forventninger, kan ingen tjenestemand påberåbe sig tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, når der ikke foreligger præcise forsikringer, som er givet ham af administrationen (dom afsagt af Retten i Første Instans den 27.3.1990, sag T-123/89, Chomel mod Kommissionen, Sml. II, s. 131, præmis 26, og dommen i sagen Séché mod Kommissionen, præmis 160).

384 I det foreliggende tilfælde har administrationen ikke givet sagsøgeren nogen præcise forsikringer, som han kan påberåbe sig. Kommissionen har derfor ikke tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

385 Det følger heraf, at klagepunktets femte led må forkastes som ubegrundet.

Klagepunktets sjette led om den disciplinære myndigheds tilsidesættelse af sin pligt til at handle inden for en rimelig frist

– Parternes argumenter

386 Sagsøgeren har gjort gældende, at den rimelige frist, inden for hvilken ansættelsesmyndigheden skal træffe afgørelse, blev overskredet. Han har henvist til dommen i sagen François mod Kommissionen, hvori det blev fastslået, at selv uden forældelsesfrister har de disciplinære myndigheder pligt til at

handle således, at den procedure, der kan føre til pålæggelse af en sanktion, iværksættes inden for en rimelig frist. Sagsøgeren har anført, at i det foreliggende tilfælde går sagens faktiske omstændigheder tilbage til perioden 1995-1997, og at administrationen fik kendskab til de faktiske omstændigheder og den adfærd, der kunne udgøre en tilsidesættelse af de vedtægtsmæssige forpligtelser, da OLAF-rapporten blev fremlagt i november 1999 eller i hvert fald i 2002. Ansættelsesmyndigheden indledte imidlertid først en disciplinærsag mod sagsøgeren den 16. januar 2004. Efter den belgiske rets afgørelse af 30. juni 2004 om ikke at rejse tiltale i straffesagen, var princippet, hvorefter straffedommen er afgørende for den pågældendes retsstilling under disciplinærsagen, ikke længere relevant, og der blev ikke iværksat nogen undersøgelsesskridt inden for rammerne af disciplinærsagen. Princippet om, at ansættelsesmyndigheden skal træffe afgørelse inden for en rimelig frist, er derfor blevet tilsidesat.

387 Ifølge Kommissionen er omstændighederne i den foreliggende sag meget specielle. »Berthelot-sagen« indgik i en bredere sammenhæng, hvor der blev gennemført en række undersøgelser for at fastslå, om Kommissionen som organ eller enkelte af dens medlemmer var individuelt skyldig(e) i svig, dårlig forvaltning eller nepotisme. Det var ikke muligt at gennemføre undersøgelser af et sådant omfang inden for de frister, der sædvanligvis finder anvendelse i disciplinærsager. Der blev i alt gennemført tre administrative undersøgelser og indledt en straffesag, hvilket understreger, at sagens omstændigheder er komplekse.

388 Kommissionen har endvidere anført, at de perioder, i hvilke disciplinærsagen var stillet i bero, ikke skal tages i betragtning i forbindelse med undersøgelsen af disciplinærsagens varighed, eftersom varigheden af en retssag falder uden for institutionens kontrol.

389 Endelig har Kommissionen anført, at argumentet om, at sagsbehandlingstiden var urimeligt langvarig, som Edith Cresson fremførte i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Kommissionen mod Cresson, blev forkastet af Domstolen i dommens præmis 90-92.

– Personalerettens bemærkninger

390 Det følger af princippet om god forvaltningsskik, at de disciplinære myndigheder har pligt til at gennemføre den disciplinære forfølgning med omhu og følge en sådan handlemåde, at ethvert skridt i forfølgningen sker inden en rimelig frist i forhold til det foregående skridt (dommen i sagen François mod Kommissionen, præmis 47, Personalerettens dom af 8.11.2007, sag F-40/05, Andreasen mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A-1, s. 337, og II-A-1, s. 1859, præmis 194 og den deri nævnte retspraksis, der er genstand for en appel som sag T-17/08 P, som verserer for Den Europæiske Unions Ret).

391 Denne pligt til omhyggelighed og overholdelse af en rimelig frist gælder også for indledningen af disciplinærsagen, bl.a. i det tilfælde og fra det tidspunkt, hvor administrationen er blevet bekendt med de forhold og den adfærd, der kan udgøre tilsidesættelse af en tjenestemands vedtægtsmæssige forpligtelser. De disciplinære myndigheder har nemlig, selv om der ikke foreligger nogen forældelsesfrist, en forpligtelse til at handle således, at indledningen af sagen, der skal medføre en sanktion, sker inden for en rimelig frist (dommen i sagen François mod Kommissionen, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

392 En disciplinærsags urimelige varighed kan således skyldes både gennemførelsen af forudgående administrative undersøgelser og disciplinærsagen som sådan. Den periode, der skal tages i betragtning med henblik på at vurdere, om varigheden af en disciplinærsag er rimelig, er ikke kun den periode, der begynder på det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om iværksættelse af proceduren. Spørgsmålet om, hvorvidt disciplinærsagen, når den først er indledt, er blevet gennemført med dem fornødne omhu, vil blive påvirket af den omstændighed, at der er forløbet en kortere eller længere periode mellem det tidspunkt, hvor den påståede overtrædelse er begået, og tidspunktet for iværksættelsen af den disciplinære forfølgning.

393 Om sagsbehandlingstiden er rimelig, skal vurderes på baggrund af omstændighederne i hver enkelt sag og navnlig sagens betydning for den pågældende, dens kompleksitet samt sagsøgerens og de kompetente myndigheders adfærd (jf. i denne retning Domstolens dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

394 Der er ikke noget særligt forhold, som er afgørende. Alle omstændigheder skal undersøges enkeltvis, og derefter foretages en vurdering af deres kumulative virkning. Visse af de eksempler på forsinkelser, som kan tilskrives ansættelsesmyndigheden, kan fremstå som rimelige, hvis de betragtes isoleret, men ikke hvis de betragtes i sammenhæng. Kravet om, at der udvises omhu i forbindelse med sagsbehandlingen, går imidlertid ikke videre, end hvad der er foreneligt med princippet om god forvaltningsskik.

395 Når en procedure som følge af ansættelsesmyndighedens afgørelser har overskredet, hvad der under normale omstændigheder anses for en rimelig varighed, påhviler det denne myndighed at godtgøre, at der foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde denne overskridelse (jf. analogt hvad angår udarbejdelsen af bedømmelsesrapporter Domstolens dom af 5.5.1983, sag 207/81, Ditterich mod Kommissionen, Sml. s. 1359, præmis 26).

396 Det skal i lyset af disse principper undersøges, om disciplinærsagen blev gennemført inden for en rimelig frist. Dette indebærer i første omgang en gennemgang af de vigtigste begivenheder og væsentligste etaper, der førte til, at proceduren blev iværksat, og dernæst skal det undersøges, om den faktiske varighed kan anses for rimelig.

397 I afgørelsen af 16. januar 2004 om iværksættelse af en disciplinær forfølgning mod sagsøgeren blev denne kritiseret for at have spillet en aktiv rolle i forbindelse med omklassificeringen af René Berthelot til en anden lønramme og sidstnævntes ansættelse ved FFC.

398 René Berthelot opnåede med virkning fra den 1. september 1996 en omklassificering, og han blev tilbudt en kontrakt som gæsteforsker ved FFC med virkning fra den 1. marts 1997. Afgørelsen om at iværksætte den disciplinære forfølgning blev således truffet mere end syv år efter, at de omstændigheder, sagsøgeren foreholdes, fandt sted. Denne periode er i sig selv uden tvivl urimeligt lang, når der er tale om disciplinær forfølgning af en tjenestemand.

399 OLAF færdiggjorde sin undersøgelsesrapport vedrørende vilkårene for René Berthelots ansættelse som gæsteforsker ved Kommissionen den 23. november 1999, og IDOC afsluttede sin supplerende administrative undersøgelse vedrørende den periode, hvori René Berthelot havde været ansat som gæsteforsker ved GD for Forskning, den 22. februar 2002. I perioden mellem fremlæggelsen af sidstnævnte rapport og afgørelsen om iværksættelse af den disciplinære forfølgning blev der ikke foretaget andre supplerende undersøgelser. Afgørelsen om iværksættelse af en disciplinær forfølgning mod sagsøgeren blev derfor truffet næsten to år efter, at den sidste administrative undersøgelsesrapport forelå. Denne periode er også urimeligt lang inden for rammerne af en disciplinærsag mod en tjenestemand.

400 Efter fremlæggelsen af den sidste undersøgelsesrapport er den eneste begivenhed, der kan betragtes som relevant i forhold til disciplinærsagen, den omstændighed, at den belgiske straffemyndighed rejste tiltale mod sagsøgeren den 18. marts 2003. Der forløb imidlertid ti måneder mellem denne begivenhed og iværksættelsen af den disciplinære forfølgning, hvilket også er en urimeligt lang periode.

401 Ved afgørelse af 16. januar 2004 iværksatte ansættelsesmyndigheden disciplinærsagen, men udsatte den samtidigt i henhold til vedtægtens artikel 88, stk. 5, i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004, hvoraf fremgår, at hvis der allerede er rejst straffesag mod tjenestemanden på grundlag af de samme forhold, fastlægges hans retsstilling dog først, når den endelige dom er blevet afsagt af den domstol, der behandler sagen. Efter at den belgiske ret den 30. juni 2004 traf afgørelse om ikke at rejse

tiltale i straffesagen, gav Kommissionen ved skrivelse af 13. juli 2004 sagsøgeren meddelelse om, at disciplinærsagen imod ham var stillet i bero i afventning af kommissærkollegiets afgørelse i Cresson-sagen.

402 Disciplinærsagen blev endeligt afsluttet ved afgørelse af 16. oktober 2006, dvs. næsten ti år efter, at de faktiske omstændigheder fandt sted.

403 Det skal dernæst undersøges, om Kommissionen har ført tilstrækkelige beviser for, at en periode, der allerede objektivt set er lang, og ved første øjekast urimelig, alligevel må anses for rimelig, henset til de særlige omstændigheder i den foreliggende sag.

404 Det bemærkes indledningsvis, at Edith Cresson i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Kommissionen mod Cresson, fremførte et argument svarende til det argument, som sagsøgeren har fremsat i den foreliggende sag. Hun fremførte nemlig, at indledningen af disciplinærsagen ved fremsendelse af klagepunktsmeddelelse af 21. januar 2003, dvs. mere end syv år efter, at de faktiske omstændigheder anført af Kommissionen fandt sted, var uacceptabel, henset til bl.a. det forhold, at forskellige rapporter om de pågældende faktiske omstændigheder længe havde været til rådighed, og at sagen ikke var vanskelig (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Cresson, præmis 78).

405 Domstolen forkastede dette argument med den begrundelse, at eftersom artikel 213, stk. 2, EF aldrig tidligere havde været anvendt til at indlede en procedure mod et medlem af Kommissionen som følge af dennes adfærd under udøvelsen af sit mandat, havde institutionen kunnet finde det nødvendigt at udvise en særlig agtpågivenhed.

406 Selv om Kommissionen med rette kunne finde det nødvendigt at udvise særlig agtpågivenhed – som fastslået af Domstolen – for så vidt angår iværksættelsen af en procedure over for Edith Cresson, kunne denne omstændighed ikke uden videre indebære, at institutionen var fritaget for sin forpligtelse til at gennemføre en eventuel disciplinærsag mod sagsøgeren inden for en rimelig frist.

407 Sagsøgerens situation var ganske vist forbundet med Edith Cressons situation, idet han var hendes kabinetschef i den periode, i hvilken en del af den svig, som sagsøgeren foreholdes, blev foretaget. Som Personaleretten har fastslået i forbindelse med nærværende klagepunkts tredje led (jf. præmis 341 og 342 ovenfor), udgjorde denne sammenhæng en omstændighed, som Kommissionen lovligt kunne tage i betragtning.

408 Der er imidlertid nogle afgørende forskelle mellem de to sager, som forhindrede den sagsøgte institution i automatisk og uden forskel at anvende de afgørelser, der blev truffet i forhold til det tidligere kommissionsmedlem, på sagsøgeren.

409 For det første befandt sagsøgeren som tjenestemand sig i en anden vedtægtsmæssig situation end den, som Edith Cresson befandt sig i. Hun var som medlem af Kommissionen politisk udnævnt for en begrænset periode og som sådan dels politisk ansvarlig for sine handlinger og for de personer, der handlede på hendes vegne og ifølge hendes instruktioner, dels underlagt den særlige procedure, der er fastsat i artikel 213 EF og 126 EA. Edith Cresson forlod sin stilling tre år før, der blev iværksat en procedure mod hende i henhold til de nævnte bestemmelser. Som tjenestemand var sagsøgeren derimod i medfør af vedtægten underlagt en loyalitetsforpligtelse i forhold til De Europæiske Fællesskaber og skulle forfølge sin karriere inden for Kommissionen. Det kan imidlertid næppe forventes af en tjenestemand, at han fortsat vil arbejde normalt og bevare den loyalitet over for Fællesskaberne, som vedtægten pålægger ham, hvis hans adfærd i tjenesten igennem en årrække er genstand for gentagne undersøgelser, og han således må udføre sit arbejde i bevidstheden om, at han risikerer disciplinær forfølgning.

410 For det andet var sagsøgeren i en periode Edith Cressons kabinetschef og befandt sig tidsmæssigt i udkanten af de begivenheder, der lå til grund for anklagerne mod ham. Da sagsøgeren blev udnævnt til Edith Cressons kabinetschef den 21. december 1995, var den ulovlige ansættelse af René Berthelot nemlig allerede gennemført, idet sidstnævnte havde været ansat som gæsteforsker i GD for Forskning siden den 1. september 1995.

411 Det er korrekt, at sagsøgeren foreholdes sin deltagelse i omklassificeringen af René Berthelot til en anden lønramme og den ulovlige ansættelse af sidstnævnte ved FFC, men den omstændighed, at René Berthelot allerede var blevet ansat hos Edith Cresson, da sagsøgeren påbegyndte sit arbejde i Edith Cressons kabinet, vidner om, at den rolle, som sagsøgeren eventuelt har spillet i forhold til de konstaterede uregelmæssigheder, ikke kan have været udslagsgivende, men højst accessoriske. Kommissionen selv har under retsmødet anført, at »det ikke er korrekt at betegne [sagsøgeren] som den hovedansvarlige for denne sag«.

412 De væsentlige forskelle mellem den situation, som det tidligere kommissionsmedlem befandt sig i, og den situation, som sagsøgeren befandt sig i, udgør afgørende hensyn, når det skal vurderes, om proceduren, der er usædvanligt lang og ved første øjekast urimelig (jf. præmis 398-402 ovenfor), alligevel kan anses for rimelig.

413 Bag de særlige anklager, der er rettet mod sagsøgeren, ligger den samme væsentlige interesse, nemlig hensynet til offentlighedens tillid til, at EU-institutionerne fungerer tilfredsstillende på højeste niveau, og hensynet til, at der ikke udøves ulovlig påvirkning eller skjules forsøg på samme. I denne henseende følger sagsøgerens disciplinære situation ikke af en enkelt begivenhed, men indgår i en mere generel sammenhæng, der som følge af de problemer, den gav anledning til, havde virkninger, der gik langt videre end sagsøgerens situation.

414 Henset til sagens faktiske omstændigheder og under hensyntagen til alle nævnte forhold, herunder navnlig de afgørende forskelle mellem den situation, som henholdsvis sagsøgeren og det tidligere kommissionsmedlem befandt sig i, og uden at tilsidesætte den bredere offentlige interesse i denne sag bemærkes, at Kommissionen ikke har godtgjort, at den usædvanligt lange varighed af både den periode, der gik forud for iværksættelsen af den disciplinære forfølgning, og selve proceduren, alligevel kan anses for rimelig.

415 Det følger heraf, at Kommissionen har begået tjenstlige fejl dels ved ikke at fremsende IDOC's indlæg til sagsøgeren, dels ved at iværksætte og opretholde en disciplinærsag uden at tage hensyn til sin pligt til omhyggelighed.

2. Skaden og årsagsforbindelsen

416 For det første kan den omstændighed, at Kommissionen ikke fremsendte IDOC's indlæg til sagsøgeren, anses for at have påført denne en ikke-økonomisk skade som følge af følelsen af at stå over for en uklar situation vedrørende et dokument, der var væsentligt for hans udøvelse af retten til forsvar (jf. hvad angår en ikke-økonomisk skade forvoldt ved tilsidesættelse af retten til forsvar Personalerettens dom af 11.9.2008, sag F-51/07, Bui Van mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A-1, s. 289, og II-A-1, s. 1533, præmis 93 og 94, der er genstand for en appel som sag T-491/08 P, som verserer for Den Europæiske Unions Ret).

417 Henset til omstændighederne i denne sag finder Personaleretten ved en vurdering af den lidte skade efter ret og billighed, at tildelingen af 5 000 EUR udgør en passende erstatning til sagsøgeren.

418 For det andet har institutionens tilsidesættelse af pligten til at handle inden for en rimelig frist i forhold til iværksættelsen og gennemførelsen af den disciplinære forfølgning efterladt sagsøgeren i en længerevarende usikkerhed, der udgør en ikke-økonomisk skade, som skal erstattes. Henset til dels at

afgørelsen om at iværksætte den disciplinære forfølgning blev truffet mere end syv år efter, at de omstændigheder, sagsøgeren foreholdtes, fandt sted, dels at da proceduren først var indledt, varede den næsten tre år, og at der dermed gik i alt næsten ti år, fra de faktiske omstændigheder fandt sted, til sagen var afsluttet, skal sagsøgeren tilkendes en erstatning efter ret og billighed på 25 000 EUR.

419 Det følger heraf, at Kommissionen skal betale sagsøgeren 30 000 EUR i erstatning for den ikke-økonomiske skade, som han har lidt som følge af de af Kommissionen begåede fejl.

Sagsomkostningerne

420 I henhold til procesreglementets artikel 122 finder bestemmelserne i dette reglements kapitel 8 i andet afsnit, om sagsomkostninger kun anvendelse på sager, der er anlagt ved Personaleretten fra tidspunktet for dette reglements ikrafttrædelse, dvs. den 1. november 2007. De relevante bestemmelser i procesreglementet for Retten i Første Instans finder fortsat tilsvarende anvendelse på sager, der verserer for Personaleretten før denne dato.

421 Ifølge artikel 87, stk. 2, i procesreglementet for Retten i Første Instans pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til artikel 88 i samme reglement bærer institutionerne i tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte selv deres egne omkostninger.

422 Det fremgår endvidere af artikel 87, stk. 3, første afsnit, i procesreglementet for Retten i Første Instans, at Retten kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

423 Endelig fremgår det af artikel 87, stk. 6, i procesreglementet for Retten i Første Instans, at Retten er frit stillet i sin afgørelse om sagens omkostninger, hvis det er ufornødent at træffe afgørelse om sagens genstand.

424 Hvad angår den påstand om annullation, der er nedlagt i den sag, der er registreret som F-124/05, bemærker Personaleretten, at denne påstand er blevet uden genstand som følge af afgørelse af 16. oktober 2006, hvorved disciplinærsagen mod sagsøgeren blev afsluttet, og at sagsøgeren ved den sagsøgte institutions afgørelse således har opnået det resultat, han ønskede at opnå med den nævnte påstand.

425 Hvad derimod angår erstatningspåstanden i de sager, der er registreret som forenede sager F-124/05 og F-96/06, bemærkes, at kun to af den række af fejl, som sagsøgeren har påberåbt sig, er blevet godtgjort, og at han har opnået en erstatning, der er langt lavere end det, han havde nedlagt påstand om.

426 Henset til samtlige ovenstående betragtninger finder Personaleretten, at det vil være en rimelig bedømmelse af sagens omstændigheder, at Kommissionen bærer sin egne omkostninger og betaler halvdelen af sagsøgerens omkostninger. Sagsøgeren bærer halvdelen af sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

PERSONALERETTEN (plenum)

1) **Det er ufornødent at træffe afgørelse vedrørende sagsøgerens påstande i den sag, der er registreret som sag F-124/05, A mod Kommissionen.**

2) **Europa-Kommissionen betaler sagsøgeren 30 000 EUR i erstatning for den af ham lidte ikke-økonomiske skade.**

3) **Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler halvdelen af sagsøgerens omkostninger vedrørende de sager, der er registreret som forenede sager F-124/05, A mod Kommissionen, og sag F-96/06, G mod Kommissionen.**

4) **Sagsøgeren bærer halvdelen af sine egne omkostninger vedrørende de sager, der registreret som forenede sager F-124/05, A mod Kommissionen, og sag F-96/06, G mod Kommissionen.**

Mahoney Gervasoni

Kreppel Tagaras Van Raepenbusch

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. januar 2010.

W. Hakenberg
Justitssekretær

P. Mahoney
Præsident

Indhold

Retsforskrifter

I – Bestemmelser om privilegier og immuniteter

II – Bestemmelser om undersøgelser vedrørende bekæmpelse af svig

III – Bestemmelser om disciplinærsager

IV – Bestemmelser om risikodækning for erhvervssygdomme og ulykker

V – Bestemmelser om ydelser modtaget i tilfælde af invaliditet

A – Vedtægten

B – Vedtægten i den affattelse, der var gældende indtil den 30. april 2004

VI – Bestemmelser om personlige aktmapper

VII – Bestemmelser om aktindsigt i dokumenter

Sagens faktiske omstændigheder

I – Baggrunden for »Cresson-sagen«

II – Faktiske omstændigheder vedrørende sagsøgeren

Sagens forløb

I – Sag F-124/05 inden sammenlægningen med sag F-96/06

II – Sag F-96/06 inden sammenlægning med sag F-124/05

III – De forenede sager F-124/05 og F-96/06

Parternes påstande

I – Sag F-124/05

II – Sag F-96/06

Retlige bemærkninger

I – Sag F-124/05

A – Parternes argumenter

B – Personalerettens bemærkninger

II – Sag F-96/06

A – Formaliteten

1. Parternes argumenter

2. Personalerettens bemærkninger

B – Realiteten

1. De fejl, som Kommissionen kritiseres for at have begået

a) Det første klagepunkt om, at sagsøgeren angiveligt uberettiget blev inddraget i »Berthelot-sagen«

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

b) Det andet klagepunkt om, at de administrative undersøgelser er behæftet med en række mangler og udgør en tilsidesættelse retten til forsvar

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

c) Det tredje klagepunkt om tilsidesættelse af fortrolighedsprincippet i forbindelse med OLAF's undersøgelser

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

– Formaliteten vedrørende klagepunktet

– Klagepunktets berettigelse

d) Det fjerde klagepunkt om, at ophævelsen af sagsøgerens retlige immunitet var ulovlig

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

e) Det femte klagepunkt om, at afgørelsen om at omplacere sagsøgeren er ulovlig

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

f) Det sjette klagepunkt om de uregelmæssigheder, som den i henhold til vedtægtens artikel 73 indledte procedure er behæftet med

Klagepunktets første led om den angiveligt uberettigede udelukkelse af formodningen om en arbejdsulykke

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

Klagepunktets andet led om uregelmæssigheder i forbindelse med proceduren for IDOC

– Den angiveligt ulovlige forelæggelse af sagen for IDOC

– IDOC's påståede mangel på upartiskhed

– Afslaget på at tilsende sagsøgeren en kopi af IDOC's indlæg

g) Det syvende klagepunkt om retsstridigheden af invaliditetsudvalgets udtalelse af 29. oktober 2004

Parternes argumenter

Personalerettens bemærkninger

h) Det ottende klagepunkt om, at iværksættelsen og opretholdelsen af en disciplinærsag mod sagsøgeren var ulovlig

Indledende bemærkninger

Klagepunktets første og andet led om den manglende hensyntagen til konsekvenserne af den belgiske rets afgørelse om ikke at rejse tiltale

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

Klagepunktets tredje led om den angiveligt uberettigede sammenhæng mellem disciplinærsagen mod sagsøgeren og sagen mod det tidligere kommissionsmedlem

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

Klagepunktets fjerde led om, at der ikke forelå tilstrækkelige beviser for at indlede disciplinærsagen

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

Klagepunktets femte led om tilsidesættelse af omsorgspligten, bistandspligten og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

Klagepunktets sjette led om den disciplinære myndigheds tilsidesættelse af sin pligt til at handle inden for en rimelig frist

– Parternes argumenter

– Personalerettens bemærkninger

2. Skaden og årsagsforbindelsen

Sagsomkostningerne

Denne afgørelse og de afgørelser fra Unionens retsinstanser, der er nævnt heri, er tilgængelige på Domstolens hjemmeside: www.curia.europa.eu